

LAISVĖ-LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse valstijose

Metam prenumerata:
Jungtinės Valstijos \$8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone Virginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 37

Richmond Hill 19, N. Y., Šešt., Vasar. (Feb.) 21, 1953

Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Be "geru norų" žmonės.
Vėžio ligos aukos.
Gavėnia.
Rašytojas Fast'as vėl buvo
"paimtas".
Rašo R. MIZARA

Rytoj, vasario 22 dieną, sukanka 221 metai, kai gimė Jurgis Washingtonas, mūsų krašto tėvas.

—o—
Vasario 15 dieną New York'e buvo suruostas "vasario 16-tos" minėjimas.

Tą dieną lynojo, dėl to, skundžiasi Brooklyn'o pranciskų laikraštis, žmonių susirinko mažai.

"Atrodo, tačiau, jog, geru norų turint, vis dėlto daug kas ir tokiu oru galėjo į minėjimą atvykti," moko Darbininkas.

Taip, galėjo. Bet tu "geru norų" pas jus, tėveliai, mažai tėra.

Jūs vadinatės "patrijotais, bet esate saulėtos dienos patrijotai.

—o—
Vis daugiau ir daugiau, net ir tamsiausių žmonių, įsitikina, kad "vasario 16-tosios" minėjimai ruošiami vyriausiam doleriams gaudyti.

Pasigaudę doleriu, lyderiai juos išleidžia beprasmiškas kelionėms ir hoteliams.

—o—
1952 metais Jungtinėse Valstijose vėžio liga pasmaugė 250,000 žmonių.

Taip sako Dr. C. Cuyler Hammond, American Cancer Society statistinio skyriaus direktorius.

Sirdies liga ir vėžio liga—du didžiausi žmonių neprieteliai, daugiausiai gyvybių pašiima.

—o—
Kovoti su vėžio liga palikta privatinėms įstaigoms, kurios nuolat prašo iš žmonių aukų. Jei į tą pavojų būtų atkreiptos viso krašto pajėgos, jei, sakysime, nors dešimtas nušimtis tų sumų, kurios išleidžiamos karo reikalams, būtų paskirtos karui prieš vėžį, tai turėtume kitokias pasėkmes. Deja, taip nėra!

—o—
Prasidėjo gavėnia. Siemet katalikų vyskupai suteikė savo pasekėjams didesnių lengvatų: jie gali laisviau valgyti ir pieniškus ir mėsinius produktus.

Naudokitės tuo, kurie galite, broliai katalikai, tvirtindami savo sveikatą, kuri yra brangiausias žmogaus turtas.

—o—
Beje, šiandien, vasario 21 d., Amerikos Lietuvių Piliiečių Klub'o salėje, LDS 1-moji kuopa ruošia šaunų banketą. Kviečiami jin dalyvauti ne tik LDS nariai, o ir pašaliečiai.

—o—
Gi sekmadienį, vasario 22 d., Lietuvių Kultūriniam Centre, Richmond Hill, N. Y., įvyks Liet. Meno Sąjungos III-tiosios apskrities įdomus pokūvis, kuriame Ant. Bimba pateiks įdomią paskaitą apie žurnalizmą ir spaudą.

—o—
Senato komitetas, vadovaujamas McCarthy, sučiupo pažangųjį rašytoją, Howard Fast'ą, kurio raštus skaito milijonai pasaulio žmonių. Buvo iškelta net ir tai, kad

EISENHOWERIS PIEŠIA
"RUSČIA" KARINĘ
PADĖTĮ PASAULYJEValdininkai planuoja dar per 5
metus visais garais ginkluotis

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris slaptame pesitarime su savo generolais, ministrais ir Senato bei Atstovų Rūmų vadais piešė pavojingą padėtį šian-dieniniame pasaulyje.

Išėję iš pokalbio, republikonai ir demokratai politikieriai pranešė korespondentams, jog prezidentas nupiešė "rusčią, paniūrią" karinę pasaulio padėtį. Todėl, sako, Amerika turės dar per 5 metus urmu ginkluotis ir savo talkininkus stiprinti karui prieš komunizmą. Negalima būsia mažinti karinių išlaidų.

Lėšų samatos direktorius

Unijos reikalauja
kontroliuoti rendas

New York. — CIO unijų valstijinis centras nutarė sutelkti visas jėgas, kad priverstų valstijos seimelių palaikyti įstatymą dėl rendų kontrolės. Kartu pasižada ryžtingai kovoti prieš namų savininkų reikalavimą pakelti rendas 20 procentų.

Pašautos dar vienas
belaisvis stovykloje

Korėja.—Amerikonų komanda pranešė, kad "Jungtinių Tautų" sargai pašovė dar vieną komunistą (Šiaurinės Korėjos liaudininką ar kiną), kuris mėginęs pabėgti iš stovyklos Pongame, Pietinės Korėjos saloje.

Rakietinis lėktuvas
įtraukė anglą ir užmušė

L. Rissington, Anglija. — Rakietinio lėktuvo inžinas taip smarkiai traukė orą, kad įsurbė praeinantį anglų mechaniką Tomą Deenhamą, galva pirmyn. Taip jį ir užmušė.

AUDIMŲ FABRIKAI
MOJASI ALGAS KAPOTI

New York. — American Woolen ir Botany audyklų kompanijos reikalauja, kad darbininkai, CIO unijistai, nusimūštų algas po 24 iki 30 centų valandai. O rayono fabrikantai planuoja atkapoti savo darbininkams algas po 7 iki 10 centų valandai.

Unijos prezidentas Emil Rieve prašo fabrikantus panaujinti derybas.

—o—
Šis rašytojas, kadaise, buvo pakviestas į Baltąjį Namą pas prezidentą Rooseveltą pietų. Bet rašytojo inkvizitoriai nedaug ką tepelnė.

Joseph M. Dodge lėmė, jog šitaip ginkluojantis dar per 5 metus, tai Jungtinių Valstijų išdo skolos pakils virš 300 tūkstančių milijonų dolerių (arba 300 bili-jonų). Tai reiškės paplatinti įstatymą, kuris leido įsiskolinti tikrai iki 275 tūkstančių milijonų dolerių.

Čiango tautininkai
užėmė Burmos miestą

Rangoon, Burma.—Čiang Kai-šeko kinai tautininkai užėmė Burmos miestą Kyukok, paliai rubežių su Kinijos Liaudies Respublika. Jie taip pat įsiveržė į Tensasserim kasyklų apygardą pietinėje Burmos dalyje.

Tie čianganinkai jau treji metai kai plėšia ir žudo burmiečius.

Kuomet Kinijos liaudininkai slavė Čiango armiją, tai keli čianganinkų pulkai ištrūko į Burma, kur ir gyvena kaip banditai. Kartais jie persimeta ir per Kinijos sieną plėšikauti.

Burmos valdžia kartotinais reikalavo, kad Čiango juos atsiimtų į Formozos salą. Bet jis juos vis palaiko Burmoje, kaip smogikus planuojamam karui prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

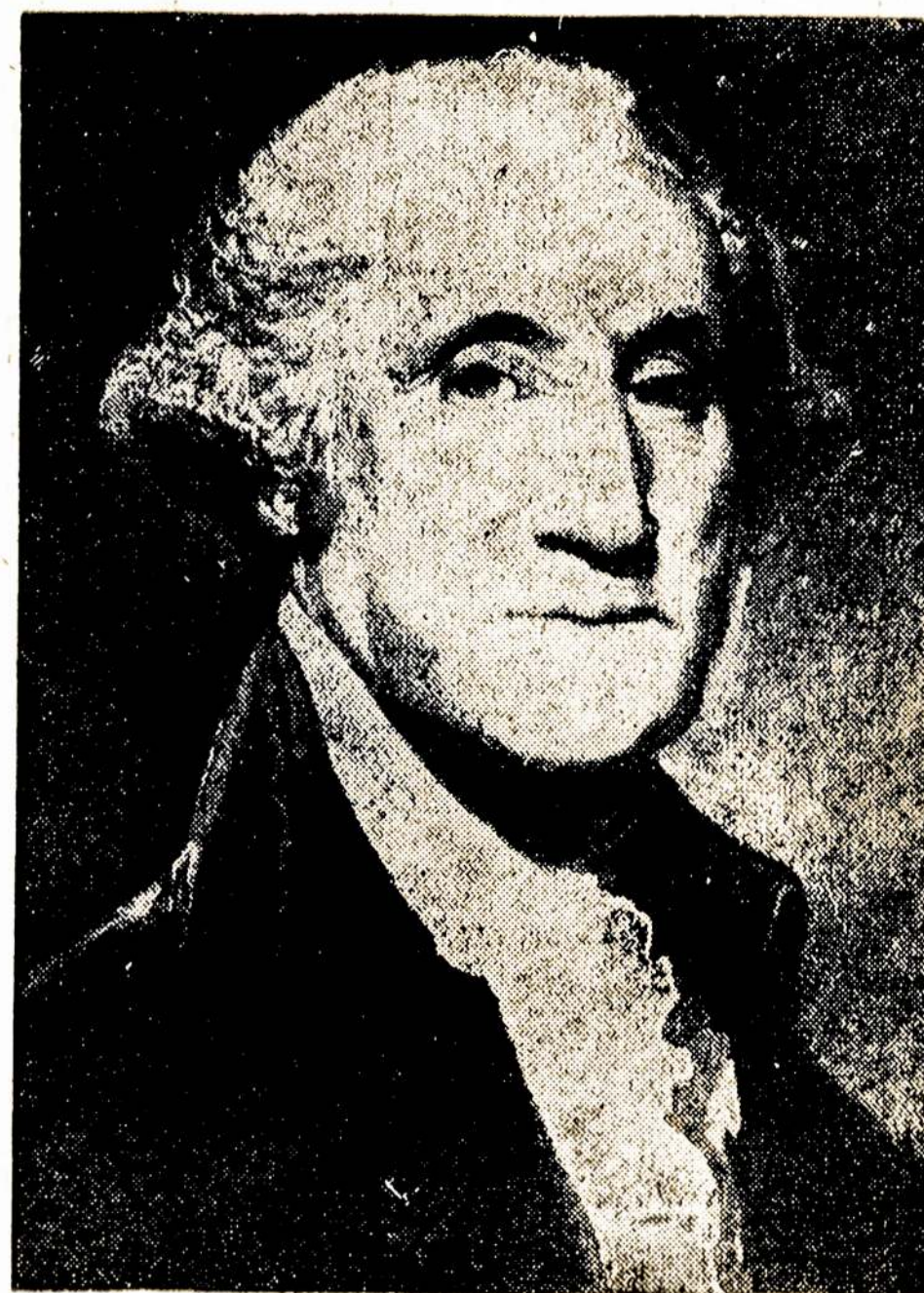
Francūzai nepaleidžia
30,000 čianganinkų

Saigon, Indo-Kina. — Francūzai yra uždavę stovyklose 30 tūkstančių Čiango Kai-šeko tautininkų kariuomenės, kuri persimetė Indo-Kinijon, kada Kinijos liaudininkai - komunistai galutinai supliėkė čianganinkus.

Čiang Kai-šekas atvejų atvejais reikalavo leisti jiems persikraustyti į Formozos salą. Bet francūzų valdžia neleisdžia. Nes bijo, kad jeigu čianganinkus paleistų, tai Kinijos Liaudies Respublika galėtų atsiųsti savo kariuomenės ir talką Vietnamo liaudininkams, kariaujantiems prieš francūzus Indo - Kinijoje. Tikrai ligonius francūzai sutinka persiųsti Formozon.

\$90,000 GROBIS

La Jolla, Cal. — Keturi ginkluoti plėšikai pagrobė \$90,000 vertės pinigų, perlų, deimantų bei kitų brangumų iš Casa de Manana viešbučio ir paspruko.

JŪRGIS WASHINGTON
kurio gimtadienis pripuola rytoj, vasario 22 dieną.

Isakyta pašalinti visus kairiųjų
raštus iš "Amerikos Balso"

Washington. — Valstybės sekretorius John Foster Dulles įsakė išmesti visas kairiųjų ar komunistų parašytas knygas - raštus iš visų "Amerikos Balso" knygynų įvairiose šalyse.

"Amerikos Balsas" yra propagandos įstaiga prieš Sovietų Sąjungą ir komunistų. "Balsas" visokiomis kalbomis per radiją, laikraštukus bei knygynus giria amerikinę demokratiją ir kursto prieš sovietizmą. Tam valdžia išleidžia apie 50 milijonų dolerių per metus.

Dulles taip pat užgynė vartoti iš komunistinių raštų net tokias ištraukas, kurios gražiai kalba apie Jungtines Valstijas.

Balso knygynuose iki šiol

buvo laikoma ir kai kurie veikalai Howardo Fasto, garsiojo amerikiečių rašytojo.

Ragangaudžiai negauna
Fasto atsakymų

Tyrinėjančioji Senato komisija, vadovaujama ragangaudžio Joe McCarthy, kvotė Howardą Fastą ir tūlus buvusius bei esamus Amerikos Balso pareigūnus, kuriuos skundė Louis Budenz ir kiti šnipai, kaip "komunistus."

Komisija užklauskė Fastą, ar jis yra komunistas ir ar kariautų "už Ameriką Korėjoje."

Fastas atmetė klausimus; paraudojo konstitucinę teisę neliudyti pačiam prieš save.

Admirolas pranašauja
sekmingą blokadą
prieš Kiniją

Tokio, Japonija. — Amerikos admirolas Apollo Soucek tvirtina, jog kariniai jės laivai ir lėktuvai galėtų gana sėkmingai užblokuoti Kinijos prieplaukas ir pakrantes. Sako, blokada užkirstų kelią didžiajai daugumai dalykų, kuriuos dabar įvairių šalių laivai įgabena komunistinei Kinijai.

BIJO SUBMARINŲ

Bet suprantama, kad Rusija duotų Kinijai submarinų, kurie užpildintų blokuojančius amerikinius laivus, perspėjo admirolas Soucek. Jis skaičiuoja, kad Sovietų Sąjunga turi 80 submarinų paliai Sibirių bei kitur Tolimuose Rytuose.

Hartford, Conn. — Connecticut valdžia siūlo pakelti valstijinius taksus.

Francija protestuoja
prieš "sauvališkus"
Amerikos veiksmus

Paryžius.—Francijos valdžia pranešė Amerikai, jog protestuos prieš bet kokius "vienpusiškus" sauvališkus amerikonių žygius Azijoje. Francijos užsienio reikalų ministras Bidault sakė savo seimui, kad Francija jau užprotestavo prieš prezidento Eisenhowerio leidimą Čiang Kai-šeko kinams tautininkams iš Formozos atakuoti Kinijos sausžemį.

Singapore.—Anglų garsinasi, kad užmušė dar 8 Malajos partizanų ir suėmė du komunistinius vadus kovojančių prieš Angliją malajiečių.

ANTRADIENĮ VASARIO 24, LAISVĖ NEIŠEIS, nes spaustuvių pirdadienį nedirbs kaippo nacionalėje J. Washingtono šventėje.

CIO RAGINA NUBAUST
ZVĖRISKUS NEW YORKO
POLICININKUSPolicijos vadas buvo susitaręs
su valdžia nuglostyt žiaurūnus

New York. — Valstijos CIO ir 18 kitų organizacijų reikalauja, kad šalies valdžia tuojau iširtų ir nubastų policijos žiaurūnus New York'e. Parodo, kaip policininkai, suėmę niekuo nekaltus negrus, budeliškai muša policijos stotyse. Pavyzdžiui, negras troko vai-

Palociai amerikonomas
Vakarinėje Vokietijoje

Washington. — Amerika yra pastacius ir dar stato savo oficeriams bei valdininkams tokius rūmus, kad išleidžia po 40 tūkstančių dolerių kiekvienam apartamentui dėl žmogaus su pačia bei vaikais; o už pastatymą ir įrengimą apartamento pavieniam oficeriui ar valdininkui užmoka apie 25 tūkstančius dolerių, kaip surado tyrinėjančioji Kongreso komisija.

Tie apartamentai karališkai įrengti, ir net pavieniams karininkams bei valdininkams samdoma tarnaitės už Amerikos valdžios pinigus.

Kongresmanai, be to, patyrė, jog valdžia dvigubai ir trigubai permoka už statomas savo pareigūnams patalpas vakarinėje Vokietijoje.

Fanatikas kunigas
ekskomunikuotas

Boston. — Kunigas Leonardas Feeney tapo ekskomunikuotas - išbrauktas iš katalikų bažnyčios—už tai, kad jis tvirtino, jog tik katalikai tegali būti "išganyti," ir daugiau niekas. Apie jo išbraukimą praneša popiežiaus laikraštukas "Apostalo Sosto Veiksmai."

Bostono arkivyskupas Cushing aiškino kunigui Feeney, buvusiam jezuitui, kad jeigu protestantas giliai įsitikinęs, kad jo religija tikriausia; jeigu jis nesugeba suprasti, jog katalikų tikyba geresnė, tai toks protestantas gali "eiti į dangų."

Bet fanatiškas Feeney nepasidavė; tad buvo popiežiaus pakviestas Romon dėl platesnio paaiškinimo. Bet Feeney nepaiso, atkakliai tęsdamas savo melodiją; todėl ir ekskomunikuotas. Jis palaiko savo atskirą bažnyčią Cambridge, Mass., kur turi apie 100 pasekėjų.

ORAS.—Nešalta, vėjas ir lietus.

ruotojas Jacob Jackson buvo staptelėjęs ant šaligatvio, kur kiti vyrai šaudė (lošė) krepa." Už tai Jacksonas buvo areštuotas ir policijos stotyje taip sužalotas mušimais ir spardymais, kad atsidūrė ligoninėje ir gydymuisi išleido daugiau kaip \$1,500.

Teigiama, kad pats policijos komisieriaus pavaduotojas Frank Fristensky žiauriai mušė susirinkusius į ramų masinį mitingą dėl taikos, o ypač negrus.

CIO ir kitos organizacijos todėl reikalauja pašalinti bei nubauti policijos komisierių G. P. Monaghaną ir kitus policinius žiaurūnus.

N. YORKO POLICIJOS
ŠAMOKSLAS SU ŠALIES
VALDININKAIS

Washington.—Dokumentai įrodo, kad New Yorko policijos vadas Monaghan buvo slapta susitaręs su Jungtinių Valstijų prokuroru M. J. Lane New York'e, jog šalies valdžia nesiiki į tyrinėjimus dėl žiaurių policijos veiksmų, ypač prieš negrus ir sveturgimius Monaghanas ketino "pats tatau iširti."

Newyorkietis kongresmanas Adam Cl. Powell dabar liudijo teisei Kongreso komisijai Washington'e, kaip New Yorko policija mindžioja šalies įstatymą dėl civilinių teisių, kuomet ji terorizuoja ir budeliuoja negrus bei kitų tautinių mažumų žmones. "Prieš juos siautėja tikras policinis teroras," sakė Powell, reikalaujamas tuojau taryditi ir bausti tokius policijos vadus bei policininkus.

Čianganinkai giriasi
savo "partizanais"

Formoza. — Čiang Kai-šeko kinų tautininkų valdžia Formozoje giriasi, jog pereitą savaitę jų lėktuvai skraidė per Kinijos provinciją Kansu ir primėtė sa-viškiams "partizanams" ginklų, šovinių, sproginių, kafinių radijų ir nurodymų, kaip žudyti liaudininkų Kinijos valdininkus bei karėivius ir sprogdinti geležinkelius, fabrikus, tiltus ir kt.

Čianganinkai taip pat skelbia, kad jų "partizana" sudegino grūdų sandėlius Hunan provincijoje, Kinijoje.

Korėja. — Amerikos laikūnai sakosi jau beveik viską sunaikinę Šiaurinėje Korėjoje; taigi veik nieko nelieką bombarduoti...

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, JOHN GRUBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$8.00 Canada and Brazil, per year \$9.00
United States, per 6 months \$4.50 Canada and Brazil, 6 months \$5.00
Queens Co. \$9.00 per year Foreign countries, per year \$10.00
Queens Co. \$5.00 per six mos. Foreign countries, 6 months \$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
under the Act of March 3, 1879.

JURGIS WASHINGTONAS

JURGIS WASHINGTONAS gimė 1732 metų vasario 22 dieną.

Jurgis Washingtonas buvo vyriausias Amerikos Revoliucinio Karo vadovas, jis buvo pirmasis Jungtinių Valstijų prezidentas.

Dėl to Jurgis Washingtonas skaitomas mūsų krašto, mūsų krašto nepriklausomybės tėvu.

Amerikos Revoliucinis Karas, kuriam vadovavo Washingtonas, turėjo milžiniškos reikšmės ne tik Amerikai, — jos abiem kontinentams, — o ir visam pasauliui.

Sis karas prieš anglus turėjo įtakos ir Didžiajai Francūzų Revoliucijai.

KAI PRASIDĖJO REVOLIUCINIS KARAS, kai jo priešakin atsisotojo Jurgis Washingtonas, mūsų kraštas buvo, palyginti, mažas geografiniai ir labai mažas, — tik su keletu milijonų žmonių, — gyventojų skaičiumi. Tačiau, ne visuomet ir ne viską nusveria dauguma. Svarbu, kad kolonistai, negalėdami pakęsti britų prieštąudos, buvo pasiryžę kariauti ir laimėti, na, ir jie laimėjo.

Svarbu, kad kolonistų tarpe buvo pasižventusių laisvės ir nepriklausomybės žmonių, — tokių, kaip Nathan Hale, kuris, britų teismo pasmerktas mirti, sakė:

„Man gaila, kad tik vieną gyvybę teturiu ir tegaliu ją atiduoti savo kraštui.“

Tokio tipo, tokios medžiagos, tokios dvasios žmonės buvo Revoliucinio Karo siela, dvasia, širdimi ir krauju.

Tokiais žmonėmis Washingtonas pasiklioivė, stodamas istorinį karan.

Mažai treininuoti, mažai ginkluoti kolonistai, — fermeriai ir darbininkai, — stojo į frontą prieš Anglijos karaliaus gerai ginkluotą, viskuo aprūpintą, ištreininuotą armiją.

Šventai pasitikėdami savo vadovybe, vyriausiai Jurgiu Washingtonu, kolonistai ilgainiui laimėjo ir šiame kontinente tapo įkurta pirmoji respublika, nepriklausoma jokiam karaliui, jokiam monarchui.

Bet nereikia manyti, kad nebuvo silpnadvasių, karaliui pasidavėlių, senos santvarkos palaikytojų. Ju buvo ir jie kluodė Washingtono armijai, kuo galėjo. Vieni kovojo prieš ją pasalngai, kiti atvirai pereinami tarnauti karaliui. Bet jų pastangos buvo tuščios.

NIEKAS NEGALI TIKRAI PASAKYTI, ar kolonistai būtų laimėję Revoliucinį Karą, jei jiems nebūtų stoję talkon Europos žmonės.

Sužavėti kolonistų karų prieš senąjį pasaulį, laisvesnės minties Europos vyrai skubėjo Washingtonui talkon. Kosciuszka, Lafayette, Pulaski, von Steuben, Dekalb ir kiti ano meto pažangūnai, atvykę į šį kraštą pasidavė Washingtono vadovybei, sakdami: statykit mus, kur norite, mes jums padėsime, mes savo uždavinį šventai atlikime.

Ir jie padėjo! Ir šiandien, prisiminus jų talką, jų pasiaukojimą, statome klausimą: kodėl šiandien tie, kurie sako, būk jie tęsia Washingtono tradicijas, žiauriai persekioja sveturgimus? Argi sveturginiai nebuvo ištikimi Washingtono talkininkai? Argi jie nepadėjo jam iškariauti Amerikai nepriklausomybę?

Drąsiai galime sakyti: daugelis jų, kurie šiandien puola sveturginius, vykdė ne Washingtono tradicijas, o tu, kurie tuomet prieš Washingtoną kovojo. Tu, kurie tuomet Amerikos Revoliuciniam Karui kenkė.

KAI KURIE SAKO: Jei ne Tomo Paine plunksna, Washingtono kardas nebūtų laimėjęs karo. Tomas Paine buvo kovotojas prieš Anglijos absoliutizmą, prieš monarchiją. Jis atvyko iš Europos padėti Washingtonui, padėti kolonistams karą laimėti.

Pačiais sunkiausiais karo laikais, kai kolonistų kariuomenėje pasireiškė krizė, kai karo eiga atsidūrė klausimo ženkle, Tomas Paine atsisaukė į visą kraštą:

Dabar yra tie laikai, kuriais yra bandoma žmonių siela. Vasaros meto karys ir giedrios dienos patrijotas šituo krizės metu nebe norės tarnauti savo kraštui. Bet tas, kuris nebijo kovos dabar, yra vertas padėkos ir meilės visų šalies žmonių. Priespauda, kaip ir pragara, nelengva nugalėti. Mus tačiau ramina viltis, būtent: juo sunkesnė kova, tuo giedresnė pergalė. Ką mes įgyjame pigiai, tą menkai vertiname... Tie, kurie nori žiaugtis laisvę, turi, kaip vyrai, už ją ir kovoti.“

Kaip antrojo pasaulinio karo pasekmė, dvi prieštaraujančios stovyklos atsidarė tarptautinėje arenoje: agresyvi, anti - demokratinė stovykla, vadovaujama Jungt. Valst., ir taiką mylinčioji, demokratinė stovykla, apimanti T. Sąjungą, Kiniją ir kitas liaudies demokratines šalis.

Deja, šiandien mūsų krašto valdovai, Washingtono pėdiniai, padeda ne laisvės besisiekiantiems, už ją kovojantiems žmonėms, bet jų priešams.

R. M.

Stalino 'Ekonominės socializmo' problemos TSR. Sąjungoje

(Pabaiga)

Stalinas išaiškina prieštaravimus tarp miesto ir kaimo, tarp protinio darbo ir fizinio, ir dėl skirtumų tarp protinio darbo ir fizinio.

Jis nurodo, jog Marksas ir Engelsas jau seniai diskutavo prieštaravimus, pasireiškiančius tarp miesto ir kaimo, tarp pramonės ir žemdirbystės. Per ilgą laiką miestas kapitalistinėje santvarkoje ekonominiškai išnaudojo kaimą, pramonė — žemės ūkį. Jis pripažįsta, jog ir šiuo metu Tarybų Sąjungoje tarp darbininkų ir kolektyvinės valstietijos yra skirtumų, tačiau tie skirtumai nesuilsnina jų prieteliškumo. Abiejų — darbininkų ir kolektyvinės valstietijos, — interesai reikalauja suvartinti socialistinę sistemą ir pasiekti komunizmo pergalę. Ir tai rodo, jog pagrindas prieštaravimams tarp miesto ir kaimo, tarp pramonės ir agrikultūros tarybinėje socialistinėje santvarkoje tapo panaikintas.

Ar miestai Tar. Sąjungoje išnyks? Ne, sako Stalinas. Miestai ne tik neišnyks, bet iškilis nauji miestai, kaip kultūros centrai, kaip centrai, kuriuose bus apdirbami žemdirbystės produktai, kuriuose bus įkurti dideli maisto pramonės centrai. Visa tai padės sulgyinti, suvienodinti kaimo žmonių gyvenimą su miesto žmonių gyvenimu.

O kai dėl panaikinimo prieštaravimų (antitezės) tarp proto ir fizinio darbo, Stalinas nurodo, jog tas prieštaravimas Tarybų Sąjungoje yra panaikintas, proto darbininkai draugiškiausiai sugyvena su fizinio darbo darbininkais. Tačiau skirtingas dalykas yra dėl išnykimo skirtumų tarp miesto ir kaimo, tarp protinio darbininkų ir fizinio. Skirtumai tarp šių kategorijų nyksta ir jie vis nyks su darbo žmonių kultūrinio ir techninio lygio kylimu, su savišvieta, su mokslu, nuolat apimančiu vis naujus milijonus T. Sąjungos piliečių.

Tačiau, nurodo Stalinas, visi skirtumai išnykti negalės, nes darbas nėra lygus. Žemės ūkio darbas vienerokis, angliakasio kitokis, masinisto, profesoriaus, geležinkelio — vėl kitokis. Taj nėra pagrindiniai skirtumai, tai ne reikšmingi, mažai skirtumai, tačiau jų pasilik, — skirtumai, išplaukia iš darbo, iš profesijų skirtingumo.

VI.

Stalino veikalo skyrius, liečias tarptautinę padėtį, tarptautinius santykius, turi milžiniškos svarbos.

Stalinas nurodo, jog antrojo pasaulinio karo rezultatas ir jo ekonominės pasekmės yra tai, kad išsivymė, išnyko visą pasaulį apimanti viena pasaulinė rinkla. Ir tai pagilino kapitalistinės sistemos krizę.

Kaip antrojo pasaulinio karo pasekmė, dvi prieštaraujančios stovyklos atsidarė tarptautinėje arenoje: agresyvi, anti - demokratinė stovykla, vadovaujama Jungt. Valst., ir taiką mylinčioji, demokratinė stovykla, apimanti T. Sąjungą, Kiniją ir kitas liaudies demokratines šalis.

Pirmoji valstybių stovykla paskelbė ekonominę blokadą Tarybų Sąjungai, Kinijai ir kitiems kraštams, kurie nestojo į „Marshallo plano“ sistemą, tikėdamasi, kad tos šalys bus pasmaugtos ekonominiškai. Tačiau boikoto skelbėjai savo tikslo nepasiekė, nes T. Sąjunga ir jos blokan įeinančios šalys greitai laiku ne tik nepageidauja jo, kių importų, bet pačios turės rūpintis suradimu rinkų savo produktų perviršui.

Iš to išplaukia tokia išvada: kapitalistiniams kraštams, tokiems, kaip Jungtinės Valstijos, Britanija, Francūzija, pasaulio resursų išnaudojimo sfera mažės, jų pramonės negalės pilną laiką dirbti, o tai reikš pasaulio kapitalistinės sistemos generalinės krizės gilėjimą, sako Stalinas.

„Tuli draugai,“ nurodo Stalinas, „laikosi tos nuomonės, kad, atsižūrint į naujų tarptautinių sąlygų po antrojo pasaulinio karo pasireiškimą, karai tarp kapitalistinių kraštų liovės buvę neišvengiami. Jie mano, jog prieštaravimai tarp socialistinės stovyklos ir kapitalistinės stovyklos yra opesni, negu prieštaravimai tarp kapitalistinių kraštų; jie mano, kad Jungtinės Valstijos užtenkamai patraukė savo pusėn kitus kapitalistinius kraštus, idant galėtų sulaukyti juos nuo tarpšavinio kariavimo ir vieno kitu nusilpninimo; kad žymiausiai kapitalistiniai protai užtenkamai išmoko iš praėjusių dviejų pasaulinių karų ir sunkias pažeidimo, kurį tie karai uždavė visam kapitalistiniam pasauliui, jog neverta vienam prieš kitą kariuoti, — ir dėl to karai tarp kapitalistinių kraštų ateityje nėra neišvengiami.“

Stalinas sako, jog taip galvojantieji draugai klysta; jie nemato jų pagrindinių pajėgų, kurios, kol kas veidamos neryškiai, ilgainiui nuspręs dalykų eigą.

Stalinas sako, jog teisingiau galvoti taip, kad kapitalistinė Britanija, po jos, kapitalistinė Francūzija bus priverstos atsimesti nuo Jungtinių Valstijų „globos“ ir priešintis jai, idant apsaugoti savo nepriklusomą poziciją, savo aukštus pelnus.

Teoretiniai, Stalinas daleidžia, jog prieštaravimai tarp kapitalizmo ir socializmo yra tvirtesni negu prieštaravimai tarp kapitalistinių kraštų. Tačiau, reikia atsiminti, kad antrasis pasaulinis karas prasidėjo ne su T. Sąjunga, bet tarp pačių kapitalistinių kraštų.

dies demokratines šalis. Visapasaulinė rinkla išsivymė, jos vieton atsisotojo dvi pasaulinės rinkos, viena kitai priešingos.

Palietęs šiuo metu Jungtinių Valstijų kontroliuojamas Japoniją ir Vakarų Vokietiją, Stalinas šitaip stato klausimą:

„Kokia yra garantija, kad Vokietija ir Japonija ir vėl neatsistos ant savo kojų, nebandys išsilaivinti iš amerikiečių priespaudos ir nebandys gyventi nepriklausomą savo gyvenimą?“

Kitais žodžiais, Stalinas mano, jog tarp kapitalistinių kraštų karų neišvengiamumas pasilieka. Toliau, kol imperializmas pasilieka, pasilieka tarp imperialistinių kraštų karų neišvengiamumas.

Dabartinis pasaulio žmonių judėjimas dėl taikos išlaikymo atlieka gerą darbą, bet tai nėra toks judėjimas, kuris reikalautų kapitalizmo nuvertimo ir socializmo įkūrimo. Jis skiriasi nuo to judėjimo, kuris buvo iškilęs pirmojo pasaulinio karo metu, — judėjimo, kuris reikalavo imperialistinių karų paversti civiliniu. Galimas daiktas, jog šis judėjimas, kai kur, susidėjęs tam tikroms aplinkybėms, išsivystys į judėjimą už socializmą, bet tuomet jis nebus šitų dienų judėjimu už taikos išlaikymą; tai bus judėjimas už kapitalizmo nuvertimą, rašo Stalinas.

VII.

Pirmą kartą marksistinėje literatūroje Stalinas pateikė svarbiausius šiuolaikinio kapitalizmo pagrindinio ekonominio įstatymo (dėsno) bruožus.

Jais yra: „užtikrinimas maksimalaus kapitalistinio pelno, išnaudojant, nuimant ir nuskurdinant daugumą tos šalies gyventojų, paverdant ir sistemingai apiplėšiant kitų šalių, ypač atsilikusią šalių, tautas, pagaliau, vedant karus ir vykdanat liaudies ūkio militarizavimą, kas panaudojama didžiausiems pelnams užtikrinti.“

Ar yra pagrindinis ekonominis socializmo įstatymas (dėsnis)? klausia Stalinas. Ir jis atsako: „Taip, yra.“

Kas jis? Stalinas priodo, jog socializmo pagrindinio ekonominio dėsno esminiai bruožai ir reikalavimai yra šie: „užtikrinimas maksimalaus vatenkinimo nuolat augančių materialinių ir kultūrinių visos visuomenės poreikių, nenutrūkstamai didinant ir tobulinant socialistinę gamybą aukščiausios technikos pagrindu.“

VIII.

Šiuo metu Tarybų Sąjungos spauda, nežūrint, kurioje tarybinėje respublikoje ji išeina, pilna žinių ir strąpsnių apie komunizmo statybą, apie komunizmo tvirtumų kūrimą, statymą: naujų fabrių, vandeniu varomų elektrinių jėgainių, kanalų, naujų miestų.

Kitais žodžiais, Tarybų Sąjungoje einama, — moksliniai, apgalvoti, — prie naujos visuomeninės santvarkos, prie komunizmo.

Šiuo metu Tarybų Sąjungoje vyrauja Markso iškelta formulė: „iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal darbą.“ „Supaprastinant“ šį dėsni gal bus taip: kiekvienas žmogus dirba, ką ir kiek jis begali, kiekvienas žmogus gauna tiek, kiek jis uždirba.

Komunistinėje sistemoje vyraus kitokia marksistinė formulė: „iš kiekvieno pagal sugebėjimus, kiekvienam pagal reikalavimą.“

Matome, koks skirtumas. Socialistinėje santvarkoje atlyginama pagal žmogaus darbą, gi komunistinėje santvarkoje: žmogus dirba sulyg savo išgale, bet gauna tiek, kiek jam reikia.

Tačiau, komunistinę sistemą, santvarką pasiekti negalima, Stalinas nurodo, vieną dieną, negalima pasiekti vyriausybės dekretais. Tai turi ateiti, tai turi būti pasiekta palaipsniui, prisilaikant politinės ekonomijos įstatymų, dėsnių.

Komunistinėje santvarkoje nebus reikalingi pinigai, „piniginis ūkis“ išnyks, prekių gamyba. Bus gaminami tik daiktai žmonėms naudotis, žmonių gėrbiui.

Bet toje santvarkoje kolektyviniai ūkiai, kaip tokie, išnyks, jie bus suvienodinti. Išnyks du socialinės gamybos sektoriai, — pasilik tik vienas. Kaip visa tai pasiekti?

Stalinas nustato tris pagrindines sąlygas, kurios tenka būtinai sudaryti perėjimui iš socializmo į komunizmą. Jis rašo:

„Būtina, visų pirma, tvirtai užtikrinti... nenutrūkstamą visos visuomeninės gamybos augimą, visų pirma augant gamybos priemonių gamybai. Pirmenybinis gamybos priemonių gamybos augimas būtinas ne tik dėl to, kad ji turi aprūpinti įrengimais tiek jos pačios imones, tiek ir visų kitų liaudies ūkio šakų imones, bet ir dėl to, kad be jos aplamai negalima vykdyti išplėstinės produkcijos.“

Šis Stalino dėsnis aiškiai parodo, kodėl šiandien T. Sąjungoje tiek daug dėmesio krepiama į gamybos priemonių gamybos (mašinų mašinoms gaminti) plėtojimą.

Antra pagrindinė sąlyga:

„Būtina... laipsniškais perėjimais, vykdomais su nauda kolūkiams, ir, vadinasi, visai visuomenei, pakelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekinę cirkuliaciją taip pat laipsniškais perėjimais pakeisti produktų mainų sistema, kad centrinė valdžia arba kitas kuris visuomeninis ekonominis centras galėtų apimti visą visuomeninės gamybos produkciją visuomenės interesams...“

„Tokia sistema pareikalaus milžiniško padidimo produkcijos, kurią kaimui teikia miestas, todėl ją reikės įvesti be ypatingo skubotumo, pagal miesto gaminių sukaupimo laipsnį. Bet įvesti ją reikia nenukrypstantai, be svyravimų, žingsnis po žingsnio įsiraunant prekinės cirkuliacijos veikimo sferą ir plečiant produktų mainų veikimo sferą.“

„Tokia sistema, susiaurindama prekinės cirkuliacijos veikimo sferą, palengvins perėjimą iš socializmo į komunizmą. Be to, ji įgalins įjungti pagrindinę kolūkių nuosavybę, kolūkinės gamybos produkciją į bendraliaudinio planavimo bendrąją sistemą.“

„Tai ir bus reali bei lemiamą priemonė kolūkinę nuosavybę pakelti iki bendraliaudinės nuosavybės lygio mūsų šiuolaikinėmis sąlygomis...“

Trečioji Stalino nubrėžta pagrindinė sąlyga perėjimui į komunizmą yra: „Būtina... pasiekti tokią kultūrinį visuomenės augimą, kuris užtikrintų visiems visuomenės nariams visapusišką jų fizinį ir protinį gabumą išvystymą, kad visuomenės nariai galėtų įsigyti mokslą, pakankamą tam, kad jie galėtų tapti aktyviais visuomenės vystymosi veikėjais, kad jie galėtų laisvai pasirinkti profesiją, o ne būtų prikaustyti prie vienos kurios nors profesijos visam gyvenimui, ryšium su esamu darbo pasidalijimu...“

„Tam visų pirma reikia sutrumpinti darbo dieną mažiausia iki 6, o vėliau ir iki 5 valandų. Tai būtina tam, kad visuomenės nariai galėtų gauti pakankamą laisvą laiką, reikalingą visapusiškam mokslui įgyti. Toliau, tam reikia įvesti visuotinį, privalomą politinį apmokymą, būtiną tam, kad visuomenės nariai galėtų laisvai pasirinkti profesiją ir nebūtų prikaustyti visam gyvenimui prie vienos kurios nors profesijos. Toliau, tam reikia iš pagrindu pagerinti butų sąlygas ir padidinti darbininkų bei tarnautojų realųjį darbo užmokestį mažiausia dvigubai, jeigu ne daugiau, tiek tiesiog keliant piniginį darbo užmokestį, tiek ir, ypač, toliau sistemingai mažinant kainas masinio vartojimo reikmenims.“

Tik įvykdžius šias pagrindines ir preliminarines sąlygas, sako Stalinas, bus galima tikėtis, kad darbas visuomenės nariams, iš sunkios naštos, kokia ji buvo esant kapitalizmui, virs žmonėms „pirmuoju gyvybinių poreikių (reikalų)“ arba, kaip Engelsas kadaise sakė: „buves sunkia našta, darbas pataps malonumu.“

Tik tuomet, rašo Stalinas, visi visuomenės nariai vertins visuomeninę nuosavybę kaip nepajudinamą ir neliečiamą visuomenės gyvavimo pagrindą.

„Tik įvykdžius visas šias preliminarines sąlygas, kelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekinę cirkuliaciją taip pat laipsniškais perėjimais pakeisti produktų mainų sistema, kad centrinė valdžia arba kitas kuris visuomeninis ekonominis centras galėtų apimti visą visuomeninės gamybos produkciją visuomenės interesams...“

„Tokia sistema pareikalaus milžiniško padidimo produkcijos, kurią kaimui teikia miestas, todėl ją reikės įvesti be ypatingo skubotumo, pagal miesto gaminių sukaupimo laipsnį. Bet įvesti ją reikia nenukrypstantai, be svyravimų, žingsnis po žingsnio įsiraunant prekinės cirkuliacijos veikimo sferą ir plečiant produktų mainų veikimo sferą.“

„Tokia sistema, susiaurindama prekinės cirkuliacijos veikimo sferą, palengvins perėjimą iš socializmo į komunizmą. Be to, ji įgalins įjungti pagrindinę kolūkių nuosavybę, kolūkinės gamybos produkciją į bendraliaudinio planavimo bendrąją sistemą.“

„Tai ir bus reali bei lemiamą priemonė kolūkinę nuosavybę pakelti iki bendraliaudinės nuosavybės lygio mūsų šiuolaikinėmis sąlygomis...“

Trečioji Stalino nubrėžta pagrindinė sąlyga perėjimui į komunizmą yra: „Būtina... pasiekti tokią kultūrinį visuomenės augimą, kuris užtikrintų visiems visuomenės nariams visapusišką jų fizinį ir protinį gabumą išvystymą, kad visuomenės nariai galėtų įsigyti mokslą, pakankamą tam, kad jie galėtų tapti aktyviais visuomenės vystymosi veikėjais, kad jie galėtų laisvai pasirinkti profesiją, o ne būtų prikaustyti prie vienos kurios nors profesijos visam gyvenimui, ryšium su esamu darbo pasidalijimu...“

„Tam visų pirma reikia sutrumpinti darbo dieną mažiausia iki 6, o vėliau ir iki 5 valandų. Tai būtina tam, kad visuomenės nariai galėtų gauti pakankamą laisvą laiką, reikalingą visapusiškam mokslui įgyti. Toliau, tam reikia įvesti visuotinį, privalomą politinį apmokymą, būtiną tam, kad visuomenės nariai galėtų laisvai pasirinkti profesiją ir nebūtų prikaustyti visam gyvenimui prie vienos kurios nors profesijos. Toliau, tam reikia iš pagrindu pagerinti butų sąlygas ir padidinti darbininkų bei tarnautojų realųjį darbo užmokestį mažiausia dvigubai, jeigu ne daugiau, tiek tiesiog keliant piniginį darbo užmokestį, tiek ir, ypač, toliau sistemingai mažinant kainas masinio vartojimo reikmenims.“

Tik įvykdžius šias pagrindines ir preliminarines sąlygas, sako Stalinas, bus galima tikėtis, kad darbas visuomenės nariams, iš sunkios naštos, kokia ji buvo esant kapitalizmui, virs žmonėms „pirmuoju gyvybinių poreikių (reikalų)“ arba, kaip Engelsas kadaise sakė: „buves sunkia našta, darbas pataps malonumu.“

Tik tuomet, rašo Stalinas, visi visuomenės nariai vertins visuomeninę nuosavybę kaip nepajudinamą ir neliečiamą visuomenės gyvavimo pagrindą.

„Tik įvykdžius visas šias preliminarines sąlygas, kelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekinę cirkuliaciją taip pat laipsniškais perėjimais pakeisti produktų mainų sistema, kad centrinė valdžia arba kitas kuris visuomeninis ekonominis centras galėtų apimti visą visuomeninės gamybos produkciją visuomenės interesams...“

„Tokia sistema pareikalaus milžiniško padidimo produkcijos, kurią kaimui teikia miestas, todėl ją reikės įvesti be ypatingo skubotumo, pagal miesto gaminių sukaupimo laipsnį. Bet įvesti ją reikia nenukrypstantai, be svyravimų, žingsnis po žingsnio įsiraunant prekinės cirkuliacijos veikimo sferą ir plečiant produktų mainų veikimo sferą.“

„Tokia sistema, susiaurindama prekinės cirkuliacijos veikimo sferą, palengvins perėjimą iš socializmo į komunizmą. Be to, ji įgalins įjungti pagrindinę kolūkių nuosavybę, kolūkinės gamybos produkciją į bendraliaudinio planavimo bendrąją sistemą.“

„Tai ir bus reali bei lemiamą priemonė kolūkinę nuosavybę pakelti iki bendraliaudinės nuosavybės lygio mūsų šiuolaikinėmis sąlygomis...“

Trečioji Stalino nubrėžta pagrindinė sąlyga perėjimui į komunizmą yra: „Būtina... pasiekti tokią kultūrinį visuomenės augimą, kuris užtikrintų visiems visuomenės nariams visapusišką jų fizinį ir protinį gabumą išvystymą, kad visuomenės nariai galėtų įsigyti mokslą, pakankamą tam, kad jie galėtų tapti aktyviais visuomenės vystymosi veikėjais, kad jie galėtų laisvai pasirinkti profesiją, o ne būtų prikaustyti prie vienos kurios nors profesijos visam gyvenimui, ryšium su esamu darbo pasidalijimu...“

„Tam visų pirma reikia sutrumpinti darbo dieną mažiausia iki 6, o vėliau ir iki 5 valandų. Tai būtina tam, kad visuomenės nariai galėtų gauti pakankamą laisvą laiką, reikalingą visapusiškam mokslui įgyti. Toliau, tam reikia įvesti visuotinį, privalomą politinį apmokymą, būtiną tam, kad visuomenės nariai galėtų laisvai pasirinkti profesiją ir nebūtų prikaustyti visam gyvenimui prie vienos kurios nors profesijos. Toliau, tam reikia iš pagrindu pagerinti butų sąlygas ir padidinti darbininkų bei tarnautojų realųjį darbo užmokestį mažiausia dvigubai, jeigu ne daugiau, tiek tiesiog keliant piniginį darbo užmokestį, tiek ir, ypač, toliau sistemingai mažinant kainas masinio vartojimo reikmenims.“

Tik įvykdžius šias pagrindines ir preliminarines sąlygas, sako Stalinas, bus galima tikėtis, kad darbas visuomenės nariams, iš sunkios naštos, kokia ji buvo esant kapitalizmui, virs žmonėms „pirmuoju gyvybinių poreikių (reikalų)“ arba, kaip Engelsas kadaise sakė: „buves sunkia našta, darbas pataps malonumu.“

Tik tuomet, rašo Stalinas, visi visuomenės nariai vertins visuomeninę nuosavybę kaip nepajudinamą ir neliečiamą visuomenės gyvavimo pagrindą.

„Tik įvykdžius visas šias preliminarines sąlygas, kelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekinę cirkuliaciją taip pat laipsniškais perėjimais pakeisti produktų mainų sistema, kad centrinė valdžia arba kitas kuris visuomeninis ekonominis centras galėtų apimti visą visuomeninės gamybos produkciją visuomenės interesams...“

„Tokia sistema pareikalaus milžiniško padidimo produkcijos, kurią kaimui teikia miestas, todėl ją reikės įvesti be ypatingo skubotumo, pagal miesto gaminių sukaupimo laipsnį. Bet įvesti ją reikia nenukrypstantai, be svyravimų, žingsnis po žingsnio įsiraunant prekinės cirkuliacijos veikimo sferą ir plečiant produktų mainų veikimo sferą.“

„Tokia sistema, susiaurindama prekinės cirkuliacijos veikimo sferą, palengvins perėjimą iš socializmo į komunizmą. Be to, ji įgalins įjungti pagrindinę kolūkių nuosavybę, kolūkinės gamybos produkciją į bendraliaudinio planavimo bendrąją sistemą.“

„Tai ir bus reali bei lemiamą priemonė kolūkinę nuosavybę pakelti iki bendraliaudinės nuosavybės lygio mūsų šiuolaikinėmis sąlygomis...“

Trečioji Stalino nubrėžta pagrindinė sąlyga perėjimui į komunizmą yra: „Būtina... pasiekti tokią kultūrinį visuomenės augimą, kuris užtikrintų visiems visuomenės nariams visapusišką jų fizinį ir protinį gabumą išvystymą, kad visuomenės nariai galėtų įsigyti mokslą, pakankamą tam, kad jie galėtų tapti aktyviais visuomenės vystymosi veikėjais, kad jie galėtų laisvai pasirinkti profesiją, o ne būtų prikaustyti prie vienos kurios nors profesijos visam gyvenimui, ryšium su esamu darbo pasidalijimu...“

„Tam visų pirma reikia sutrumpinti darbo dieną mažiausia iki 6, o vėliau ir iki 5 valandų. Tai būtina tam, kad visuomenės nariai galėtų gauti pakankamą laisvą laiką, reikalingą visapusiškam mokslui įgyti. Toliau, tam reikia įvesti visuotinį, privalomą politinį apmokymą, būtiną tam, kad visuomenės nariai galėtų laisvai pasirinkti profesiją ir nebūtų prikaustyti visam gyvenimui prie vienos kurios nors profesijos. Toliau, tam reikia iš pagrindu pagerinti butų sąlygas ir padidinti darbininkų bei tarnautojų realųjį darbo užmokestį mažiausia dvigubai, jeigu ne daugiau, tiek tiesiog keliant piniginį darbo užmokestį, tiek ir, ypač, toliau sistemingai mažinant kainas masinio vartojimo reikmenims.“

Tik įvykdžius šias pagrindines ir preliminarines sąlygas, sako Stalinas, bus galima tikėtis, kad darbas visuomenės nariams, iš sunkios naštos, kokia ji buvo esant kapitalizmui, virs žmonėms „pirmuoju gyvybinių poreikių (reikalų)“ arba, kaip Engelsas kadaise sakė: „buves sunkia našta, darbas pataps malonumu.“

Tik tuomet, rašo Stalinas, visi visuomenės nariai vertins visuomeninę nuosavybę kaip nepajudinamą ir neliečiamą visuomenės gyvavimo pagrindą.

„Tik įvykdžius visas šias preliminarines sąlygas, kelti kolūkinę nuosavybę iki bendraliaudinės nuosavybės lygio, o prekinę cirkuliaciją taip pat laipsniškais perėjimais pakeisti produktų mainų sistema, kad centrinė valdžia arba kitas kuris visuomeninis ekonominis centras galėtų apimti visą visuomeninės gamybos produkciją visuomenės interesams...“

LITERATŪRA IR MENAS

Poetas-dekabristas

Prieš 150 m., 1802 m., gruodžio 8 d., gimė Aleksandras Ivanovičius Odojevskis, karštas savo tėvynės patriotas, poetas-dekabristas.

Poetai-dekabristai įrašė skaidrų puslapį į rusų liaudies išsivadavimo istoriją. Tęsdami Radiščevo ir kitų XVIII amž. revoliucinių kovotojų tradicijas, jie su ginklu rankoje išėjo sturmuoti carizmo tvirtovės.

Nors dekabristų sukilimas buvo užgniauztas, o penki geriausi rusų tautos sūnūs, karščiausi patriotai, buvo pakarti (pulkinkas Pestelis, Muravjovas-Apostolas, Kachovskis, poetas Ryliejevas ir Bestuževas-Riuminas), tačiau jo įtaka rusų tautos išsivadavimo istorijoje buvo didelė. V. I. Leninas apie sukilimo reikšmę rašė: „Šiauras tų revoliucionierių ratas. Jie baisiai toli nuo liaudies. Bet jų darbas nebuvo. Dekabristai pažadino Gerceną. Gercenas išvystė revoliucinę agitaciją. Ją pagavo, išplėtė, sustiprino, užgrūdino revoliucionieriai raznočincai, pradedant nuo Černyševskio ir baigiant „Liaudies valios“ didvyriais.“

A. Odojevskis buvo gvardijos karininkas, senos bajorų giminės, turtingų tėvų sūnus. Tačiau jis nepanorėjo eiti daugumos bajorų, anot Ryliejevo, „išlepin-tos padermės“, pramintais takais. Būdamas karštas patriotas, 1825 m. jis įstojo į slaptąją „Šiaurės draugiją“, kur dalyvavo jo draugas poetas Ryliejevas. A. Odojevskis nekantriai laukė tos dienos, kada bus galima su ginklu rankoje pasireikšti prieš caro autokratiją ir baūžiavinę santvarką. Kaip Ryliejevas, taip ir A. Odojevskis buvo pasiryžęs ir gyvybę atiduoti tėvynės išvadavimui.

Sukilimą numalšinus, A. Odojevskis buvo pasmerktas 12 metų katorgos darbams, buvo ištremtas į Sibirą. Nuo 1837 m. perkeltas į Kaukazą eiliniu kareiviu, kur ir mirė 1839 m. Jo mirtį M. Lermontovas pažymėjo jausmingu eilėraščiu „A. I. Odojevskio atminimui“.

A. Odojevskis rašė eilėraščius, poemą. Didžiąją savo poezijos dalį jis parašė kalėjimuose ir ištremtyje. A. Odojevskio poezija — patrioto dainos apie tėvynės meilę, išsivadavimo viltis.

Jo eilėraščiai „Mirštąs menininkas“ (D. Venevitinovui), „Elegija A. S. Gribojedovui mirus“, „P. Konovnicinui mirus“ persunkti ne tik giliu humanizmu, bet ir rūšiu protestu prieš policinę santvarką, prieš carinę despotiją.

Būdinga A. Odojevskio, kaip ir kitų poetų dekabristų, kūrybos savybė — istorinė tematika.

Idomi jo poema „Vasilkas“. Čia poetas, pasiremdamas metraščiais, vaizduoja XII šimtmečio feodalinį Rusijos susiskaldymą ir kunigaikščių tarpusavio kivičius, kurie silpnino rusų tautą. Kel-damas patriotinę rusų tautos vienybės idėją, poetas pasisako ir apskritai prieš despotus valdovus, savanaudžius kraugeri-us, norinčius nuslėpti tiesą nuo liaudies.

Ištremtyje poetas nepalūžo, nenusiminė.

Karštai mylėdamas savo gimtąją šalį, jis aistringai nekentė jos priešo — caro patvaldystės, budeliškai susidorojusios su dekabristais, vergovę laikiusios daugelį tautų. Eilėraštyje „Išgirdus apie lenkų revoliuciją“ (1831 m.) jis džiaugiasi, kad broliška lenkų tauta, kovodama už laisvę, sukilo prieš carizmą.

Ypač populiarius rusų revoliucinės poezijos istorijoje buvo A. Odojevskio eilėraštis „Atsakymas Puškinui“. 1827 m. A. Puškinas, dekabristų bičiulis ir įkvėpėjas, nusiuntė į Sibirą ištremtiesiems eilėraštį, kuriame stiprina tremtinių dvasią, ramina juos, laisvųjų patriotų vardu, reiškia jiems meilę ir draugystę. Eilėraštį baigė tokiais žodžiais:

*Plieniniai pančiai jums nukris,
Sugriūt kalėjimai vergijų
Ir, laisvei praveriant duris,
Gražius jums broliai kalaviją.*

Tremtinių vardu A. Odojevskis Puškinui atsakė taip pat eilėraščiu.

*Nežus mūsų vargas sielvartingas:
Iš kibirkšties pakils liepsna —
Ir mūsų liaudį išmintingą
Surinks šventoji vėliava.*

V. I. Leninas A. Odojevskio žodžius „Iš kibirkšties pakils liepsna“ paėmė epigrafu laikraščiu „Iskra“. Iš lenininės „Iskros“ pakilo galingo gaisro liepsna, kuri supleškino caristinę santvarką ir išvadavo darbo žmones ir tautas iš visokios priespaudos.

Dekabristų judėjimo atgarsiai buvo gana žymūs ir Lietuvoje. Kaip tik rusų revoliucinių kovotojų įtakoje Lietuvoje pirmą kartą susidarė revoliucinė organizacija, kurios tikslas buvo nuversti patvaldystę ir panaikinti baudžiavą. Slaptą revoliucinę organizaciją „Karinių bičiulių“ sąjunga atsirado dekabristų veiklos įtakoje ir jai vadovavo vienas aktyviųjų dekabristų pasekėjų Mykolas Rukevičius. Į šią organizaciją įėjo pažangieji karininkai bei mokiniai ir Vilniaus universiteto studentai. Yra dokumentų, kurie rodo, jog ši organizacija turėjo ryšius su dekabristų vadovais Pesteliu, Ryliejevu ir kt.

Kovinga, patriotinė dekabristų poezija uždega skaitytojus mylėti tėvynę, branginti ir ginti laimėtąsias laisves.

Doc. S. Paliulis.

Vilnius.

Liaudies talentai

VILNIUS. — P. Kalenda — iš kilmės darbininkas. Dar iš pat mažens jis pasirodė turįs gabumų menui. Bet gyvenimas sunkiomis buržuazinės santvarkos sąlygomis, nedarbas, nuolatinis skurdas nedavė jam galimybių net laisvalaikį užsiimti mėgstamu dalyku. Pašėlis, dažai, popierius kainavo pinigais, o jų nebuvo net ir duonai. Tik tarybų valdžia sudarė savamoksliai dailininkui visas sąlygas savo meistriškumui tobulinti. Neseniai Telšiuose įvykusiame liaudies dailininkų seminare Salantų darbininko P. Kalendos pateiktieji kūrinių — medžio raizginiai A. Gudaičio-Guzevičiaus romano „Kalvio Ignoto teisybė“ temomis — susilaukė didelio susidomėjimo. Šiuo metu jis drobėje piešia J. V. Stalino portretą.

... Sunku bepažinti šiandieną Naujamiesčio apylinkę. Čia susiorganizavo Marytės Melnikaitės vardo kolūkis, kuris dabar yra ne tik stambus kolektyvinis ūkis, bet ir tikras kultūros centras kaime. Čia yra savi Kultūros namai, pradinė ir vidurinė mokykla, klubas, skaitykla, biblioteka, ambulatorija.

Prie kolūkio Kultūros namų susibūrę saviveiklos rateliai per kelerius paskutinius metus išaugo į stambius meno kolektyvus, o atskirų atlikėjų pasirodymai stebina žiūrovus savo aukštu meistriškumu.

Daug dėmesio kolūkyje skiriama vaikų muzikiniam gabumams išvystyti. Muzikos mėgėja Karlauskienė, kai kuriems mokyklų mokytojams padedant, atrinko gabiausius vaikus ir sudarė vaikų muzikos ratelį, kuris šiuo metu jungia 16 vaikų nuo 4 iki 6 metų amžiaus. Kolūkis padėjo rateliui įsigyti instrumentus jo dalyviams: smuikus, gitaras, mandolinas, balalaikas. Dabar šis kolūkinis vaikų pučiamasis orkestras su pasisekimu rengia koncertus ne tik savaime, bet ir kaimyniniuose kolūkiuose, o taip pat rajono centre — Panevėžyje.

Marytės Melnikaitės vardo kolūkis anaipol nėra išimtis. Štai dar pavyzdys. Alytaus Kultūros namų darbuotojų dėmesį neseniai patraukė jaunas vieno saviveiklos kolektyvo dalyvis J. Žilinskas, kuris pasirodė turintis didelių gabumų karikatūroms piešti.

Neseniai Respublikiniai Liaudies kūrybos namai surengė Vilniuje turiningų ir aktualių J. Žilinsko kūrinių svarsty-

mą, kuriame dalyvavo respublikos sositinės teatrų darbuotojai ir dailininkai. J. Žilinsko kūryba čia gavo aukštą įvertinimą. Jam sudarytos sąlygos toliau visapusiškai vystyti jo įžymius gabumus.

Tokių pavyzdžių galima būtų paminėti šimtus, tūkstančius... Kiekviename Tarybų Lietuvos mieste, kiekviename kaime, kiekviename kolektyve šiandien yra plačiai išsivysčiusi meninė saviveikla. Pakanka pasakyti, kad šių metų pradžioje vien prie respublikos kultūros švietimo įstaigų veikė 2,400 dramos ratelių, 450 choro ratelių, 1,300 liaudies šokių ratelių, daugiau kaip 200 muzikos kolektyvų — orkestrų ir ansamblių. Per vienerius metus saviveiklos kolektyvai surengė 13,800 spektaklių ir koncertų.

V. Girdžius.

Talentų apžiūra

ŠIAULIAI. — Neseniai Šiauliuose įvyko srities meninės saviveiklos apžiūra, kurioje dalyvavo apie pusantro tūkstančio žmonių.

Apžiūros tikslas — išaiškinant gabiausią ir kūrybiškia talentingiausią jaunimą, kartu padėti jam toliau meniškai augti ir atrinkti atlikėjus respublikinei apžiūrai. Prieš srities apžiūrą įvyko rajonų ir miestų apžiūros, kuriose ir buvo išaiškinti talentingiausi atlikėjai, dalyvavusieji srities apžiūroje.

Meninė saviveikla mūsų dienomis nepaprastai paplito ir tapo populiari tarybinių žiūrovų tarpe. Rajonų ir kaimų klubuose dažnai pasirodo meninės saviveiklos kolektyvai. Jų koncertų programos yra įvairios: tarybinių kompozitorių dainos, šokiai, vieno akto pjesės, montažai, choro dainavimas. Žiūrovai mėgsta saviveiklos kolektyvų kūrybą.

Pasibaigusioji meninės saviveiklos apžiūra vėl parodė didėjantį jos dalyvių meninį meistriškumą. Su ypatinga jėga apžiūroje pasireiškė kūrybinis aktyvumas, masiškumas, aukštas idėjiškumas, didelis kruopštus darbas įsisavinant įvairias meno rūšis.

Ypač gausiai apžiūroje dalyvavo choreografijos meno atstovai. Įvairūs, koloritiniai lietuvių tautiniai šokiai, buvo atliekami su žavingiu paprastumu, nuoširdumu, patraukiančiu įkarščiu. Geriausiais apžiūroje pasirodė Rokiškio Kultūros namų kolektyvas (vadovė Kuzmienė), „Elnio“ kombinato kolektyvas (vadovė Gužaitytė), ir Akmenės rajono „Vienybės“ kolūkio šokių kolektyvas (vadovė Tarasevičiūtė). Lietuvių liaudies šokiai „Žilvitis“, „Blezingėlė“, „Kolūkio pirmininkas“, „Kubilas“ ir daugelis kitų buvo atliekami tiek pat gerai, su jaudinamu nuoširdumu, įdomiai.

Žavėjimosi kelia chorų ansamblių atlikimo kultūra. Meistriškumo padidėjimas čia yra ypatingai žymus. Geriausias iš geriausių pasirodė Panevėžio Liaudies kūrybos namų choras, kuriam vadovauja Sidlauskas. Choras sugebėjo perteikti turinį savo stiliumi diametriškai priešingų muzikos kūrinių: Kuprevičiaus „Mes už taiką, jaunieji draugai“, rusų liaudies dainos „Ieva“, Kavecko „Mes einame į darbą, draugai“, Adama-vičiaus „Pempel, pempel“ ir kitų.

Aukšta atlikimo technika, puikus balsų transponavimas — visa tai užtikrino audringą pasisekimą šiam jaunam kūrybiniam kolektyvui.

Gerai pasirodė Žagarės rajono „Per-galės“ kolūkio chorų ansamblis (vadovas Kutka) ir „Elnio“ kombinato choro ansamblis (vadovas Šližys). Puikus ritmo, takto ir melodijos jautimas yra būdingas abiem kolektyvams. Su dideliu jausmu jie atliko sudėtingus muzikos kūrinius.

Didelių laimėjimų pasiekė Akmenės rajono „Vienybės“, Ždanovo vardo ir Lenino vardo kolūkių chorininkai, kurie gavo prizinį įvertinimą.

Su gerai paruošta programa pasirodė srities ansambliai. Aukščiausią įvertinimą čia gavo Panevėžio pedagoginės mokyklos moterų ansamblis ir Šeduvos rajono Černiachovskio vardo kolūkio vyrų ansamblis. Iš mokyklinių ratelių gražiai pasirodė Radviliškio vidurinės mokyklos saviveiklos rateliai ir ypač Šiaulių pirmosios ir antrosios vidurinių mokyklų jungtinis kolektyvas (vadovė Gužaitytė). Įvairūs šokių repertuaras, meistriškas atlikimas, darnumas yra būdingi jų pasirodymų bruožai.

Bet, tur būt, audringiausiais žiūrovai plojo jauniems apžiūros dalyviams —

LMS News and Views

By Mildred Stensler

COMMENTING ON THE LMS MUSIC FORUM

At the same time that the LMS Forum on the merits of Jazz was going on at Richmond Hill, a similar forum was being conducted by the New York Times newspaper with Olaf Down's the music critic as the moderator.

It seems that at the Times forum, the age old question of Jazz versus Classicism reached no outstanding decision on way or the other. Those who liked jazz simply said they liked it and were not even sure why. Nor did the classicists have any great theories or reasons for their choice. What the whole controversy boiled down to was just a matter of personal tastes.

At the LMS forum I feel the subject got a more learned and profound going over. Here an attempt was made to understand this new form of music, learn its background and the reasons for its great popularity.

We traced the first beginnings of this stylized music to the American Negro. His singing was his method of rebellion against oppression and illtreatment by the whites. His songs fell into a definite pattern — 3 lines of words in a 12 bar musical treatment. When a negro sings, he has a way of slurring or “worrying” his major third that gives it a minor sound or a “blue” feeling. These songs became known as “Blues” songs.

Typical of the “blues” song also is the long hold or pause after each line. When the Negro began to invade the cities, he found himself in the company of many more like himself. Now group release from their difficult daily plight became apparent. The musical instrument answered this need and soon all over the South, particularly in New Orleans and in Tennessee the Negro Bands began to appear. Instead of using the current popular sentimental gushy songs of the whites of that period, the negroes set to music their old spirituals and “blues” songs stylizing them into a definite rhythmic pattern that all could enjoy in the form of the dance. The long pauses and holds after each line they now filled in with improvised ramblings on their new musical instruments. These embellishments and each musician's attempt in turn to outdo the other became known as “jazzing up”, and from that we have arrived at the incorrect habit of calling all modern music “Jazz”.

Unfortunately a whole set of circumstances happened at just this period to affect the reputation of this new form of music. It was born in a changing era, a period of great mechanical and financial advancement. Speed and money became the by-words. Real jazz suffered from these in that it became for many no longer an honest means of expression but an end to fame and fortune.

As music, Jazz is not a new kind of music, but rather a newly embroidered method of employing the same musical scale and the same musical patterns used by musicians from Beethoven through Wagner, through Stephen Foster and the many others whose music thought controversial at their period have come to be loved and accepted universally.

Where the classics were written to be listened to, jazz is written to be danced to. Since at the LMS Forum this difference was noted, and the discourse was not limited to a matter of taste or preference but to one of merit or demerit and cause and effect, I feel the forum was successful.

The second part of the program for that afternoon was in the form of an interview with four of our local Lithuanian artists. It proved a very interesting portion of the forum. More of that at my next writing.

skudutininkų ansambliui, kuris susideda iš septynerių metų amžiaus vaikų ir kuriam vadovauja toks pat jaunas dirigentas.

Apžiūros komisija atrinko geriausius numerius, kurie bus atlikti respublikinėje apžiūroje.

A. K.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Gal fabrikai gaus daugiau atliekamų nuo karo metalų

Washington. — Karinė valdyba leido civilinių daiktų fabrikantams “laisvai” pirkti daugiau plieno, vario ir aliumino, jeigu šių metalų liks po to, kai bus patenkinti kariniai valdžios užsakymai.

Iki šiol buvo leidžiama pastatyti tik iki pusantro milijono pasažyrinių automobilių per kiekvieną ketvirtį metų. Dabar gi fabrikantai galės statyti jau tiek automobilių, kiek tik įkaina, jeigu “laisvojoje” rinkoje ras atliekamų nuo valdžios plieno, vario, aliumino bei kitų reikalingų metalų.

Egipto valdovas rengiasi kelionei į Ameriką

Kairo, Egiptas. — Generolas M. Naguibas, patvaldiškas Egipto premjeras, ketina neužilgo Amerikon keliauti.

Jisai gyrė Amerikos ambasadorių Jeff. Caffey už tarpininkavimą deryboms tarp Egipto ir Anglijos dėl egiptinio Sudano savivaldybės.

Aišku, kad Naguibas prašys “paskolos” iš Eisenhowerio valdžios.

Smunkant Anglijos galiai Egipte, didėja Amerikai progta ten “griežti pirmuoju smuiku.”

Francija nusmerkė mirtį du nacių žmogžudžius

Bordeaux, Francija. — Karinis francūzų teismas nusmerkė mirti du buvusius Hitlerio rinktinės gvardijos saržentus už tai, kad jie vadovavo skerdynėms, per kurias naciai karo metu išžudė 642 kaimo Oradour gyventojus.

Nusmerkietį mirti yra vokiečių Karl Lentz ir francūzas George R. Boos.

Kiti 18 kaltinamųjų tapo nuteisti kalėjimui po 5 iki 12 metų.

Tarp įkalintųjų yra 13 francūziškų nacių iš Alzace provincijos.

Mizernas Pietinės Korėjos pinigų susmukimas

Pusan. — Pietinės Korėjos tautininkų pinigai “vairiai” taip nusmuko, kad už amerikinių dolerių oficialiai buvo duodama 6,000 vanų. O atviroj rinkoj buvo siūloma 16,000 vanų už dolerį. Dabar tad valdžia išleido naujus vanus, liepdama su-nešti po 100 senųjų vanų už kiekvieną naują.

Tas pinigų pakeitimas visai pakirto pastikėjimą popieriniais pinigais. Todėl užsidarė dauguma krautuvių, atsisakydamos imti bet kokius vanus. Kai kurios kitos krautuvės par-duoda maistą tikrai mainais už vertingus daiktus.

Maskva. — Pranešama, kad Izraelio valdžia išskiria arabus iš žydų gyvenamųjų vietų; varo arabus į “ghetus.”

Manila. — Nukritus busui į upę, žuvo daugiau kaip 40 žmonių.

Guatemalos valdžia nusprendė perimt į savo nuosavybę milžiniškas vaisių plantacijas, kurios iki šiol priklausė jankiams.

TRENSFERIS

(Tikras atsitikimas)
(Pabaiga)

Jonas Rauba paklausė jo pavardės.

—Mano vardas yra Jim Blaik. Aš esu vedęs. Mano žmona nesveika moteriškė. Turime šeimynoje tris vaikus. Du berniukai ir viena mergaitė. Vyresnysis mano sūnus, Pit, greitai turės aštuonis metus. Antras sūnus Kenat penkių metų amžiaus. Su paskutiniu mano vaiku manoji ką tik neperšikyrė su šiuo pasauliu. Matote, kartu su manim dirbo iki pat gimtųjų. Pagimdė man dukrelę, Mary, kuri dabar šešių mėnesių amžiaus.

—O kiek jūs uždirbate per savaitę?

—Čia nemokama per savaitę. Gaunu šešiasdešimtis dolerių per mėnesį ir tame sklepe du kambariukus gyvenimui. Už tai reikia man su žmona sunkiai dirbti. Iš to uždarbio turime visi penki išmisti. Taipgi reikia nusipirkti dėl savęs ir dėl šeimynos drabužius ir apyvalus.

—Tai kodėl nereikalaujate, kad padidintų jums algą? — paklausė Jonas Rauba, sakdamas, jog viskas pabrango nesvietiškai ir vis dar brangsta be jokio pasigallėjimo.

—Negaliu prašyti daugiau algos, mes tuojau pasakys: neužganėdintas, nori daugiau algos, kraustykis laukan iš čia ir tiek. Tai kur aš eisiu su savo šeimyna? Neturiu sulaužyto cento prie savo dūšios. Aš buvau priverstas skolintis pinigų už mokėti gydytojui ir ligoninei. Turėjau auksinį laikrodėlį, kurį mirdamas mano tėvas man paliko. Uždėjau tą laikrodėlį už skolą. Nustojau vilties, ar galėsiu kada nors atsimokėti tas skolas. Kartais išbėgu iš čia į kitą pastatą patarnauti. Už tą patarnavimą primeta man dolerį kitą.

—O vaikai tavo ar lanko mokyklą? — Rauba klausė.

—Vyresnysis sūnus Pit turi neblogą galvelę ant savo pečių. Lanko pradinę mokyklą. Tai čia tavo trensis yra tikra pagalba. Matote, ta mokykla, kurią jis dabar lanko, randasi labai toli, apie dvidešimtis kvartalų tolimo. Šioje apylinkėje visos mokyklos užimtos baltais vaikais. Negrų vaikai neina kartu su baltais. Dėl negrų vaikų yra atskiros mokyklos ir jos labai toli. Reikia važiuoti gatvėkariais.

Juk, be abejo, jums žinoma, kad District of Columbia praktikuoja segregaciją.

—Už vieną važiavimą bus arba gatvėkariu reikia mokėti septyniolika centų. Mano sūneliui reikia lankyti mokyklą penkis kartus į savaitę. Tas važiavimas kainuoja aštuonis dešimtis penkių centus. Bet tokios išlaidos yra per didelės. Nepamirškite, kad mano sūnelis turi taipgi grįžti namo atgal, tai jau dvigubai išlaidų.

—Ar norite žinoti, kokių būdu mes radome tą trensferį? Mano sūnelis Pit prieš išėjimą į mokyklą, padėdaman visada išnešti iš sklepo tuos didelius kenus, pripiltus pelenais. Bėgdamas atgal į sklepą pastebėjo spalvuotą popierėlį, pusiau įkištą į laišų skrynėlę. Išėmė tą spalvuotą popierėlį ir pamatė, kad tai trensisferis ir dar turi vertės dvi valandas

važiavimo su busu ar gatvėkariu.

—Iš džiaugsmo ir su šypsomis pasakė man: tėveli, šiaudien važiuosiu už dyką. O tuos septyniolika centų, kurių šiaudien mereikės mokėti už transportaciją, pavartosiu rytoj. Negaliu suprasti, kokių būdu tas trensisferis pakliuvo į mūsų laišų skrynute.

Jonas Rauba, papurtęs galvą, pradėjo eiti savo keliu. Pastato tarnas, pamatęs, kad Rauba pradėjo eiti maloniu balsu paprašė:

—Palaukite biskutį, tai dar neviskas. Anksti iš ryto mano sūnus jau nebelaukia, kol aš pripilsiu tas didelės dėžes pelenais. Jis, pravėręs sklepą duris, pažiūri į laišų skrynute. Žiūri ir netiki savo akimis — ir vėl čia tas spalvuotas popierėlis. Išėmęs pažiūrėjo gerokai ir mato, toks pat trensisferis ir naudingas dėl važiavimo. Džiaugdamasis sušuko: "Tėveli, ir vėl radau gerą trensferį! Kas čia palieka tą trensferį ir kaip tas žmogus žino, kad mes esame biedni?" Sakau, tai gal kas nors pametė ir smarkus vėjas užpūtė jį prie mūsų sklepo durų.

"Bet, tėveli, tai negalimas daiktas, nes radau jį toje pačioje vietoje. Vakar trensisferis buvo įkištas į laišų skrynute, šiaudien taipgi toje pačioje vietoje."

—Dabar mano sūnelis kožną rytą randa trensferį laišų skrynuteje. Jau daugiau kaip du mėnesiai randa trensferį toje pačioje vietoje. Šiaudien labai anksti iš ryto mano žmona pabudo ir pradėjo rėdytis. Aš taipgi pabudau ir klausiau: "Mama, kodėl tu taip anksti? Gal tau nesisveikuoja?" Sako: "Niekio blogo su manim neatsitiko. Tik tas trensisferis neleidžia man ramiai būti. Reikia surasti tą gerą žmogų, nors aciū jam pasakyti." Bet aš patariau jai nusiraminti ir eiti atgal į lovą. Aš atsisėdau prie durų langelio ir žiūriu, laukiu, kol ateis tas geras žmogus, ir pagaliau sulaukiau.

—Kaip malonu ant širdies, žinant, kad šiame pavergtame pasaulyje yra tokių gerų žmonių, kurie nepamiršta ir žino, kad yra daug biednų ir alkanų varguolių. Kiek galėdami ir su kuo nors bando jiems padėti. Juk aš esu negras, čia tame sklepe turiu gyventi. Ne kad taip noriu, bet esu priverstas. Kitos išeities man nėra. Aš be mokslo ir neturėjau progų baigti nors pradinę mokyklą. Vargstam ir dirbam. Gal kada nors mūsų vaikai išaugę dasieks mokslo? Išsimokins naudingą amatą. Gal ant senatvės bus kiek lengviau.

Jonas Rauba klausė su dideliu dėmesiu, ką jam Jim Blaik pasakojo. Jo širdis plakė labai smarkiai. Per visą kūną perbėgo šiurpulis. Rauba pasijuto lyg svyruojąs į visas puses, plaukiąs ore. Kaip iš gilaus sapno išbudes, skubiai įkišo ranką į kišenę, ištraukė keletą popierinių dolerių ir sako: "Imk tuos pinigus ir sunaudok. Aš daugiau su savim neturiu. Mano sveikata ne per bloga, galiu dar dirbti."

Bet negras atsisakė tuos pinigus priimti.

—Jūs turite taipgi sunkiai dirbti. Neduoda jums pinigų už dyką. Jūs, kaip ir aš, taipgi turite sunkiai

Philadelphia, Pa.

Pavasarių klumpių sunėsimas

Šiemet mūsų "bėgliukai" visai mandravoja, kitus muštravoja, kad jie čia surengsį tokią nematytą negirdėtą vaseria šešioliktosios iškilmę, kokios niekur kitur nesurengiama. Buvo pasimoję renduoti didžiulias miesto svetaines, ar net hotelių sales. Bet kuomet senesnieji lietuviai pradėjo balsiai iš jų juoktis, o draugijos net grąsino atsiimti nuo tokių poniškų užmanymų, ypač Lietuvių Muzikalis Klubas atsisakė bet kur kitur eiti, nes jie turi savo didelę salę, ir jie patys žadėjo rengti bent ką. Tuomet ir ponai nusileido, nusitarė laikyti tas "iškilmes" Muzikalėje Salėje.

Šiemet jie jau turi išgalvotą kokią ten "Lietuvių Bendruomenę", tai jos vardu ir ceremonijos buvo rengiamos. Per kiek laiko visur šaukė, ateikite, o pamatysite senatorių, kongresmanus, garsius pasauliniais lietuviškais tėvelius (tituluotus kunigus) ir patį garsiausį, net paties šventojo tėvo medaliais apdovanotą Leonardą Šimutį.

Tai kaip čia jau išbūsi namie. Aš pribuvau su pirmutinėmis "sesutėmis" senutėmis. Laukiame virš poros valandėlių. Iš syk sėdomės pirmieji į kampučius, kad netaip suspaustų, kaip pradės verstis bent keli tūkstančiai tų dipukų, o kiek dar senų patrijotų, smetonėlių prietelių bus! Kuomet sulaukėm pradžios ceremonijų, apsimom, kad susikimšimo nebus, nes svetainė dar nekupina. J. Švedas (So. pusės vadinamas tik šveduku) čia skelbiamas Liet. Bendruomenės pirmininku, skaito kokius ten "garbingus" net gubernatoriaus pareiškimus, kunigėlis kalba vėl kokią ten maldą, garbavojančią smetoninius neprietelius, o dainoriai su ta "Marija, Marija", giesme. O šios šalies Himnas nustumtas net į penktą programinę eilę. Kita "didenybė" atveda kunigas ant scenos, tai Penn. seimelio narį F. P. McCusker. Ne ka jis jiems pažadėjo, kiek ponus pagyrė, kiek patiešėjo, ir išdūmė.

Leonardas šimutis ir jo sapnas

Šimutis čia mums buvo nematytas, tik kiek girdėtas. Kuomet čia jį atrekomendavo A. L. Tarybos pirmininku, popiežiaus apdovanotu, ir visokių kitokių, publicistų, žurnalistų, visi ištempė kaklus, laukė, ką jis čia pagiesdos. Pradėjo labai tykiai ir silpnai, vėliau įsijudino, tai rėkė, šaukė, mosikavo abiem rankomis, kumščiu stulą daužė, na, ir pripliauskė nesamonių. Garbiu tuo Philadelphiaiečius, kurie kadaise sudėję dėl Lietuvos daug tūkstančių, o ką jie gavo? Kad prie Smetonos Lietuvos gerbūvis taip buvęs iškilęs, jog ten buvusi jau tikrai antroji Amerika. O jo Taryba kiek čia gero nudirbusi, bevaikščiodama aplink Baltąjį Namą ir pas aukštus ponus. Tik mažą klaidelę esą padarė, bet gal dar pataisyta. Tai, girdi, kaip lenkai iškele Katyno skandalą, ir Washingtonas tą patvirtino, tai ir jiems reikėjo iškelti panašų

praktikuoti, kad tuos pinigų jums duoda.

Padavė darbininkas ranką darbininkui. Viena buvo balta, o antra — juoda. Tvirtai ir širdingai susipaūdė dvi dešinės. Dvi širdys plakė iš džiaugsmo. Broliška meilė įsikūrė. Rasinei neapykantai čia vietos nebuvo.

Nužygiavo Jonas Rauba prie darbo. Pažįstamas jam balsas dar vis skambėjo: "Aciū už trensfer! Aciū ir dar kartą aciū!... aciū!..." Steponas Joniskietis

keisą, pavadinus genocidu. Bet jie dar daug ką padarysį, nes visi Lietuvos partizanai esą jo (šimučio) rankose, tik reikia daugiau pinigų čia iš mūsų.

Šimutis, kaip šventojo tėvo palaimintasis, neseniai sapnavęs tokį sapną: Jis patekęs Lietuvon. Ejes pro bažnyčią, ir pamatęs senųjų kapinių vartus. Ten pamatęs savo motiną stovinčią, kuri jau esanti mirusi prie bolševikų. Jinai jam parodžiusi, kur kapas jo tėvo, ir dar kelių, paskiau didelę krūvą kaulų, ir sakiusi, kad tai bolševikų užkankinti. Ir ji spaudusi šaltas rankas ir labai prašiusi, kad tu, geras vaikel, esi gyvas ir labai tvirtas, tai kovok tuos raudonuosius! Šimutis tą sapną visai artistiskai dramatizavo, gal kad įrodyti, kad jis vertas popiežiaus medalio.

Kaip kas keičiasi

Po taip dramatizuotos kalbos, maniau, kad šimtinės pradės kristi į estradą, kaip tos Maiziešiaus "manos". Bet taip

Senas Parapijonas.

SIMANO JANULIO MIRTIES DVEJŲ METŲ SUKAKTIS

Vasario 21-ji nemaloniai primena mums, jog suėjo dveji metai, kai netekome Simano Janulio.

Simanas Janulis mirė 1951 metų vasario 21 dieną, Worcesteryje, Mass. Mirė staiga, nuo širdies smūgio, suėjęs 66 metus. Smūgis jį ištiko išėjusį pasiimti laišukų, kurių jis daugiausia laukė nuo sūnaus Richardo. Sūnus tuomet buvo karo fronte Korėjoje.

Janulis palaidotas vasario 25 dieną, Vilties kapuose. Ten jį atlydėjo virš 300 draugų. Laidotuvėse kalbėjo Lietuvių Literatūros Draugijos Centro sekretorius D. M. Solomskas; rašytojas ir ilgametis jo prietelis Senas Vincas; vietinė darbuotoja ir šeimos draugė M. K. Sukackienė. Sugrįžę iš laidotuvių, jo draugai vardan jo sudėjo virš \$130 aukų Laisvei.

Jo mirtis atėmė LLD 11-tai kuopai ilgus metus jai tarnavusį sekretorių ir naujų narių įrašinėtoją. Pažangioji spauda neteko bendradarbio ir vajininko. Šeima likosi be globėjo, kurio patyrimai pažangiajame judėjime praityje siekė tamsiuosius carizmo laikus. Tais patyrimais jis galėjo teikti naujos stiprybės dabartiniam kovotojams už taiką, laisvės ir progresą.

Vėliau Janulis ypačiai sielojosi jaunimo reikalais. Kartą po susirinkimo su

nebuvo, vos su skausmu ir vargu iškaulyta tik tūkstantėlis su trisdešimtis dolerių. Seniau čia surinkdavo virš dviejų tūkstančių.

Buvo garsinta, kad kalbės atstovybės nuo tokių pat ponų latvių, estų ir ukrainų. Nuo ukrainų ponelis kalbėjo ukrainiškai kiti du nepasirodė. Sako, juos vis suvilią latviai. Idomu, kad nei vienas klebonas čia nesakė pamokslų. Garsusis "auksaburnis" kun. Končius čia visur slankinėjo, bet ant estrados nepasirodė. Kun. Martusevičius, garsintas dėl maldos, visai nebuvo. Vietinių biznierių veik nei vieno nebuvo salėje. Publiką sudarė senos moterišės ir kaip čia sakyt, "jaunalietuvių" (dipukai.)

Pas klubiečius buvo smagesnis pokilis, čia susiję senieji lietuviai gražiai baliavojo ir linksminosi prie Ivanausko "Kepurnikų" orkestrės.

Jei tik tiek tarybininkai laimėjo pinigų iš taip skaitlingos kolonijos, tai pasikeitimas į protinę pusę labai žymus. Net ir senis Jonas Grinius šiuo kartu visai nebuvo.

Senas Parapijonas.

grupe draugų-draugų teko užėti pas Janulius į namus. Tai buvo dar pirm LMS Atostogų Mokyklos laikų. Jo paties vaikai Helen ir Richard buvo ką tik išaugę iš vaikų į jaunulius. Ką tik pradėdą dalyvauti chore. Pirmiausia ir bene vietinatinio nuosiskundimo buvo, kad mes neturime pakankamai jaunimą patraukiančių užsiėmimų.

—Reikia turėti, kur jaunuliai galėtų pasireikšti, kuo gyvai susidomėti, per ką jie galėtų tampriai susiristi su pažangiąjį lietuvių judėjimu, — sakė jis.

Jo tame nuosiskundime matėsi aiškus troškimas atrasti būdą palikimui savo vaikų savo įpėdiniais darbo žmonių judėjime. Tame judėjime, kuriam išauklėti jis pašventė visas savo laisvas nuo darbo užduoną valandas.

Jeigu Janulis galėtų pažvelgti į dabartį, jis grįžtu į savo pasilį ramus. Jo vaikai su savo motina Helena ir šiaudien liekasi tose pačiose gretose, jo draugų gretose. D—ė.

Anekdotai

Klaida

Moteris (vyruvi parėjus sako): "Mūsų tarnaitė šiaudien supykus išėjo; sakė, tu ją labai įžeidęs, telefonu kalbėdamas."

Vyras: "O, nelaimė! Ar gi tai ji į mano skambini-

mą atsiliepė? Aš gi maniau į tave kalbas..."

Klausimas vietoje

Protestonų kunigas viena popietį rašė ateinančiam šventadieniui sakysimą pamokslą. Umai pakėlęs akis nuo rašto, jisai pamatė artimai bestovintį savo mažąjį sūnuką ir rūpesningai jį bežiūrintį.

"Kas yra, Tamuk?" klausia tėvas.

"Tėveli, pereitą sekmdienį bažnyčioje tu sakei,

jog Viešpats gelbsti tau pamokslus prirengti, jog jis pats tau pasako, ką rašyti."

"Taip taip, sūnuk; patsa Viešpats man diktuoja."

"Tai kodėl gi tu, tėveli, dabar štai pamokslą rašai damas kartkartėmis vienu žodžius parašęs vėl ištrini ir kitus jų vieton rašai?"

Surinko Kas Kitas.

Norintieji pirkti biznį, namą ar ūkį, pajieškokite progų per Laisvę. Tikrai gausite daug pasiūlymų.

Kviečiame Dailininkus į Rankdarbių Parodą

Dienraštis Laisvė rengia rankdarbių parodą, įvyks šeštadienį ir Sekmdienį

Balandžio 25 ir 26, April

Tai bus siuvininių, mezginių ir visokių kitokių rankdarbių ir meninių piešinių paroda. Kas tik kuomi galite pasirodyti meno srityje, pagal aukščiau nurodymo, kviečiame į parodą.

Visas pelnas nuo parodos yra skiriamas dienraščio Laisvės išlaikymo fondui. Nes dienraščio Laisvės bendrovės suvažiavimas atsikreipė į visuomenę prašydamas sukelti \$8,000 fondą.

Paroda įvyks Šeštadienį ir Sekmdienį

Balandžio 25 d. muzika nuo 7:30 val. vak.

Balandžio 26 d. paroda prasidės 2 val. p.p.

MUZIKA NUO 6-tos VAL. VAKARO

Abiem vakarais įžanga tik 50c asmeniui

Kviesdami dailininkus prašome išanksto pranešti, ar stojate į parodą ir kuomi manote prisidėti. Žinant ką turėsime, bus lengviau suderinti visą parodos vedimą.

Bus Liberty Auditorijoje

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Taipgi bus priimami ir pirkti daiktai parodai. Kurie negalite patys nieko pagaminti, galite nupirktais daiktais prisidėti prie parodos. Labai bus naudingos piniginės dovanos parodai. Nes rengėjai turės daug ko dapiirkti parodos suderinimui.

Jei Tamsta nori pasiskaityti giliai sielą jaudinančią apysaką, tai tuojau įsigyk ir persiskaityk

Mortos Vilkenės Divorsas

Parašė

MIKAS RASODA-MIZARA

Šią apysaką autorius labai atydziai sukūrė ir padovanojo Laisvei jos gyvavimo 25-rių metų sukakties proga. Tikrenybėje, tai yra dovana visuomenei.

Mortos Vilkenės gyvenimas nuo jaunystės iki viduramžio, tai šiurpūs vargai, rūpesčiai, kančios ir ašaros. Tikrai genialiai autorius nupiešia Mortos Vilkenės figuroje tūkstančių biednų moteriškių kovą persilaizimui iš tamsumo, religinių prietarų ir ekonominės priespaudos į savarankų, laisvą gyvenimą.

Čia autorius gyvai vaizduoja kietą kaip plieną moteriškės charakterį, jos žvalumą amerikiniame gyvenime, aiškų nusistatymą ir pasiryžusią kovą išsilaisvinimui kaip moteriškė ir kaip žmogaus iš senovės prietarų ir ekonominės nelygybės. Ji pasiryžusiai imasi apšviotos, sutrempt tamsų plotkus ir drąsiai žyguoja progreso keliu. Kovoja už šviesesnį gyvenimą nuo pat savo namų vergijos iki plačiosios visuomenės reikalų.

Ši apysaka yra tikra istorija ankstyvojo lietuvių išeivijos gyvenimo Amerikoje. Tikras vaizdas jų kultūrinio gyvenimo.

KNYGA IS 315 PUSLAPIŲ, KAINA \$1.00
GAUNAMA LAISVĖS KNYGYNE

UŽBURTOJI SIELA

10-24-52

Parašė ROMAIN ROLLAND

—82—

(Tąsa)
Butas susidėjo iš Anetos kambario (vietoje lovos buvo sofa) nuo gatvės, kuris kartu buvo ir salonas, iš mažo kambarėlio Markui ir siauro užkaborio namo kampe, išsikūsiame tarp dviejų gatvių. Kitoje pusėje koridoriaus, kuris ir šviesiausią vidurinę būdavo tamsus, buvo valgomasis kambarys iš kiemo pusės ir virtuvė, kurią beveik visą užėmė krosnis ir indams plauti kriauklė.

Iš motinos kambario durys į vaiko kambarį pasiliekdavo atdaros: ir Markas buvo dar per mažas tam pasipriešinti. Dabar jo buvo toks neaprežtas amžius, pakibęs tarp pirmosios belytės vaikystės ir tarp pirmojo neišsėkimo mažučio vyro pabudimo. Jis jau nebebuvo vaikystėje ir dar nebuvo nė antrajame amžiuje. Sekmadienio rytais jis kartais dar atbėgdavo pas motiną į lovą; ir šviesiausią dieną jis leisdavosi rengiamas nuo galvos iki kojų. O kartais jam kildavo baimingas drovumas. O taip pat ir smalsumas. Ir ypač slapstymosi antpuoliai, kurie nemėgo būti drumsčiami. Jis paslapčiomis uždarydavo duris. Aneta jas vėl praverdavo. Jis negalėjo nė pajudėti, kad ji neišgirstų. Tai mirtinai įkyru! Bet jis galėdavo ir visai nejudėti. Tada ji valandėlei jį pamiršdavo! Neilgam!

Laimei, Aneta ne visuomet būdavo namie. Ji turėdavo išeiti. Markas eidavo į savo licejų, kuris nebuvo toli. Aneta jį nuvedavo iš rytų ir, kai būdavo laisva (retai) — po pietų. Bet ji negalėdavo jo iš ten parsivesti namo: tai būdavo jos pamokų valandos. Jis turėdavo grįžti vienas, ir ji rūpindavosi. Ji bandė susikalbėti su kaimynine šeima, kad tarnaitė, parvesdama kitą vaiką, paimtų ir Marką. Bet Markui tai netiko, ir jis išsmukdavo anksčiau. Tada išdidus ir baimingas jis sugrįždavo vienas ir užsiraikindavo bute. Kol motina sugrįždavo, jis turėdavo puikių valandėlių! Aneta jį bardavo už jo savarankiškumą. Bet ji ne per daug pyko (ji neprisipažino šio netikusio jausmo), kad jis apsieidavo be draugo. Ji nepasitikėdavo draugais. Ji nenorėjo, kad jai sugadintų sūnų... Jos sūnų! Vadinasi, ji yra visiškai tikra, kad jis yra jos? Tiesa, ji stengiasi sustramdyti savo egoistinę meilę. Dabar jau nebe taip, kaip tuo metu, kai jis dar buvo visai mažytis, jau nebe toks aklas ir besotis buvo jos noras paskandinti mažytį savo jausmą. Dabar ji mato jame asmenybę. Bet ji save tikina, kad ji turi tos asmenybės raktą, kad ji geriau negu ta asmenybė žino jos nuostatus ir jos laimę; ji nori ją išskulptuoti pagal paslėptąjį dievo paveikslą. Kaip ir daugumas motinų, jausdamasi nesugebanti pati viena sukurti tai, ką ji norėtų, ji svajoja tai sukurti per tą, kurį ji sukūrė savo krauju (amžina Votano svajonė amžinai apvilta...)

Bet, norint jį apipavidalinti, reiktų jį pagauti. Neleisti jam ištrūkti!.. Ji viską daro, kad galėtų jį apsupti. Per daug. Ir kas dieną jis vis labiau ištrūksta. Jai susidaro beviltiškas įspūdis, kad ji kas dieną mažiau jį pažįsta. Vieną dieną ji gerai pažįsta: jo kūną, jo fizinę sveikatą, jo ligas, mažiausius jo reiškinius; nujautimas jos neapgauja. Ji laiko jį prieš save, jį prausdama, jį apžiūrinėdama, jį slaugydama, šį brangų trupų mažojo bendralityčio kūną... Galima būtų pasakyti, kad jis permatomas... Bet kas yra viduje? Ji ryja jį akimis, rankomis, jis visas jos valioje...
— Dieve! Kaip aš tave myliu, mažoji pabaisa! O tu, ar tu myli mane?
Jis mandagiai atsako:
— Taip, mamyte.
Bet ką jis galvoja savo gelmėse?
Būdamas septynerių metų, Markas beveik neturėjo jokio giminės bruožo. Velniui Aneta jį tyrinėjo, ieškojo panašumo, stengėsi jį išsivalyti... Ne, jis nebuvo į jį panašus nei savo kaktos forma, nei akimis, nei lūpomis, šiuo būdingu Rivijeros, o ypač Anetai, putlumu, tarsi valia, vidinis karštis būtų kildinęs teslą. Nebent tik iriso spalva, bet pasimetusi svetimame pasaulyje... Kokiam pasauliui? Ar tėvo? Briso? Visai ne! Bent dar ne dabar. Aneta pavydulingai sakydavo:
— Niekados!
Tačiau ar jai taip jau būtų nepatike

savo sūnaus bruožuose sūrsti ir kokią Rožę žymė? Ar ji nebūtų pajutusi neišsėkimo pasitenkinimą? Dabar atsimindama tą, kuriam ji buvo atsidavusi, ji pajusdavo apmaudą ir neprisipažinto patrauklumo mišinį — patrauklumo, kuris buvo nukreiptas ne tiek į tikrąjį Rožę, kiek į tą, kurį ji buvo susvajojusi, ir bendrai paėmus, tai svajonei ji ir buvo atsidavusi. Jei ji būtų tą svajonę pamaičiusi savo sūnaus paveikslu, ji būtų dėl to pajutusi keistą pergalę, jausmą, kad išplėšė jam tą pavidalą, kurį buvo mylėjusi, ir apgyvendino jį savąja siela. Taip, Rožę bruožus ji būtų sutikusi duoti Markui, kad tik dviasia būtų panaši į ją.

Bet jis nebuvo panašus nei į jį, nei į ją. Rožė veidas, kuriam stigo originalaus Rivijerų bruožo, turėjo paprastų, taisyklingų linijų grožį: tai buvo lengvai paskaitoma knyga. — Bet šis vaiko veidas, šio pavidalo prasmė... Kaip pasakyti? Ji išslydavo...

Gražūs švelnūs bruožai, bet neproporcingi, siaura kaktą, moteriškas smalkas, akys truputį primerktos, nosis... (Į ką buvo panaši ta išėjusi, plonomis ir ilgomis snervėmis nosis?)... ir ta didelė ir liesa burna išblyškusiomis bent kiek įstrizomis lūpomis?.. Netgi kai jis nejudėjo, tai buvo judas žemės paviršius: išraiška netikra, kintanti... Bet abejoj, jis ieškojo savo formos; jis dar svyravo, bet kuria kryptimi jis apsispręs? O gal jis apsispręs neturėti jokios krypties?

Nuo savo sunkiosios ligos jis atrodė vaikas, kurį pirmu žvilgsniu būtų galima pavadinti nervingu ir įspūdingu (toks, gal būt, jis ir buvo); bet kai buvo stebimas, jis suklaidindavo savo ramia elgsena, savo abejinga išraiška, savo uždaru. Ne grasus, ne paniuręs, nesakantis "ne"...

— Taip, mamyte...

Bet po to buvo galima pastebėti, kad jis visai nesuvedė, kas jam buvo pasakyta; jis nesiklausė... Ar jis nesiklausė? Sunku žinoti!.. Ir jis žiūrėjo į ją, norėdamas pamatyti, kas pasidarys. Ir ji į jį žiūrėjo... Tas mažutis sfinksas!.. Tuo labiau sfinksas, nes jis nežinojo, kad toks yra. Jis ne daugiau save pažino, kaip Aneta jį. Tai buvo mažiausias jo rūpestis! Septynmetis jau nebesistengia ir dar nesistengia save pažinti. Bet už tai jis stengėsi ją pažinti, ją, savo valdovę ir savo tarnaitę. Tam jis turėjo laiko, nes jį užsidarydavo su juo kambaryje per dienos dienas. Jie abu stebėjo vienas antrą. Bet ji taip nepajėgė!

Aneta klydo, galvodama, kad jis nepanašus nė į vieną iš jos pažįstamų. Jis turėjo nuostabių dvasios panašumų su savo seneliu Rivijera. Bet Aneta, nors ir manė priešingai, bet iš tikrųjų labai menkai pažino savo tėvą. Jis buvo per daug jį sužavėjęs, kad jį būtų mačiusi tikrąjį Rivijerą. Ji turėjo vos kelis įtartinumus, ypač po garsiosios korespondencijos skaitymo. Ji nenorėjo apie tai galvoti. Ji verčiau norėjo atminimus apie jį — netgi juos užlaistydama — išlaikyti romius ir švelnius, tik akimirkai sukrėstus. O be to, ji buvo pažinusi tik vėlesnės elgsenos Raülį. Bet jei senasis Rivijeras būtų galėjęs sugrįžti apžiūrėti mažojo pavainiko, kad jis mokėdavo padaryti, jis būtų taręs:
— Aš atgimstu.
Jis nebeatgimė.

Niekas niekada nebeatgimsta. Jis atgimė smulkmenomis...

Klastingas kraujo žaidimas! Viršum Anetos galvos du giminaičiai padavė vienas kitam rankas. Ir vienas iš labiausiai į akį krintančių bruožų, kurį atviroji Aneta iš senelio perdavė anūkui, buvo žymus sugebėjimas slapstytis! Ne dėl reikalo meluoti. Toks Raülis Rivijeras ugdė gerokai paprastos neapykantos savo bendralaikiams ir jautėsi toks tvirtas, jog niekad nebūtų bijojęs pasirodyti visiškai nuogas, jei tai jam būtų patikę. (Jam tai dažnai patikdavo, ir buvo cituojami jo žvėriški žodžiai, kurie draskydavo gabalais...) Bet ne! Jam būdavo nieko neatsieinas malonumas, grubus humoras, vaidybinis pašaukimas, nelabas pamėgimas nusigrimuoti moraliai, kad būtų galima suklaidinti žmones. Mazasis tai buvo paveldėjęs, aišku, be savo kaltės.

(Bus daugiau)

WORCESTER, MASS.

Atminčiai Simano Janulio

Mirusio 1951 metų vasario 21 dieną. Su gailėsčiu ir pagarba prisimename mylėtą ir mus mylėjusį vyrą ir tėvą, bendrų darbų ir idėjų draugą.

Helen Janulienė-Žilinskienė
duktė Helen Smith
sūnus Richard Janulis.

DETROIT, MICH.

Negarsintas pagerbimui
balius

Šeštadienio vakare, vasario 14 d., įvyko negarsintas balius pagerbimui geros, lietuvių progresyvių tarpe, veikėjų ir laikraščių korespondentės Marytės Smalstienės, su jos 60 metų sukakčia.

Penktadienio vakare Petras Smalstis sako: "Ryt vakare tu man turi pagelbėti padirbėti." Klausiu, kokį darbą? Jis atsakė, kad bus "pare". Kas rengia tą parę? Smalstis sako: "Rytoj mano advisor pasakys." Na, ir laukiu rytojaus.

Pradėjo rinktis žymesni Detroito progresyviai lietuviai. Kai 7 val. klausiu šalia manęs stovinčio Juozapo: "Kokis čia per pokylis?"

"Tai Petras Smalstis surengė šią parę savo žmonos 60 metų sukakties paminėjimui." Balius prasidėjo, kai tik M. Smalstienė atvyko su savo vaikais ir anūkais, kurie atvyko net iš Chicago pasigėrėti savo skaitaveide gražia motina.

Smalsčio, kaip jis sako, "advisor", adv. ir prokuroro pagelbininkas Stephanie Masis pradėjo kalbėti apie balius tikslą. Ji pareiškė, kad "ši balių surengė Petras pagerbimui savo draugės." Pasakui pridėjo, kad pas moteris "amžiaus metai yra slaptėbė", bet Smalstienė savo amžiaus neslepia, ji jau dabar mini 60 gimtadienį.

Prasidėjo vaišinimasis ir sveikinimai Smalstienės. Po kiek laiko adv. Masytė vėl pradėjo kalbėti. Ji tuoj pakvietė Praną J. pasakyti šį bei tą, kas liečia "parę". Pranas pasveikinęs Smalstienę su gimtadieniu, pareiškė: "Kadangi šios parės niekas nežinojo ir niekas nepirko jokių

dovanų, tai būtų, mano supratimu, gerai, kad tu dovanų vertę atiduotumėme spaudai, kaip atžymėjimą šios progos. Kas kiek duosite, prie staliuko bus Bilūnienė ir priimdinės."

"Advisor" pakvietė P. Smalstį pasakyti, kaip jam sekėsi surengti balių. Jis pareiškė, kad "kadangi dėl tam tikrų priežasčių negalėjau nuvažiuoti į Floridą, tai sugalvojau už tuos pinigus surengti balių-parę, kaip savo pripyrę savo moteriai, ir pavaišinti savo geras draugas su jų draugėmis ir pavienius."

Paskui buvo pakviesta tarti žodį pati jubiliejaus Marytė Smalstienė. Ji nuoširdžiai padėkavojo už taip skaitlingą susirinkimą į jos 60 metų sukakties pabėgimą. Taipgi tarė saldytų aciu savo vyriui Petriui Smalsčiui už surengimą balius. Neuzteko, kad pabaigė, bet dar pabaigoje ir pabučiavo...

Svečių buvo gal visas šimtas, vėliau skaičių padidino nesvečiai. Buvo keturi muzikantai, tad kas norėjo ir užkavė turėjo, tai pasiūkė. Iš Belūnienės sužinojau, kad ji gavo virš \$49 kulištinio šventimo reikalams, vietoje dovanų Smalstienėi.

Turiu pasakyti, kad parė buvo intelektualinga, valgiais turtinga, "rudžio" ir degtinės taipgi užteko.

M. Smalstienės amžiaus sukaiktis atžymėta labai puikiai. O dar daugiau: neužmiršta kultūriškų reikalų.

Kiekvienas dalyvis gali pasakyti aciu P. Smalsčiui už parę, o Smalstienėi dar daugiau: jei ne ji, tai būtų nebuvo to pažymo.

Ant užbaigos reikia pasakyti, ką kiti sako: "Aš maniau, kad M. Smalstienė neturi nė 50 metų."

Du respublikonų partijos ir Kongreso šulai: Atstovų Buto pirmininkas Joseph W. Martin (kairėje) ir senatorius Robert Taft. Jie sako, kad ir jie stoja už Taft-Hartley įstatymo pataisymą. Bet, žinoma, ypač Taft nori, kad taisyklomis šis įstatymas būtų dar labiau sustiprintas, dar labiau atkreiptas prieš darbininkus.

Nuo savęs linkiu Smalstienėi dar kitus 60 metų išgyventi su tokiu pat skaistumu.
V. Z.

Ziaurus patvarkymas

Siame mieste randasi 15 sveturgimių, kuriems yra grąmojama išdeportavimu iš Amerikos. Jie visi yra seni šios šalies gyventojai. Dauguma jų turi šeimas.

Visi jie iki šiol buvo paleisti po kaučija. Bet šiomis dienomis jie gavo pranešimą nuo imigracijos viršininkų, jog jie bus, pagal Walter-McCarran Aktą, iš naujo sumiti ir sumesti į kalėjimą. Jų kaučijos bus atšauktos. Nebent, girdi, jie prisilaikys imigracijos viršininkų pastatytų sąlygų. O tos sąlygos yra tokios:

Jie turi sutraukti ryšius su visomis ir bet kokiomis darbininkiškomis organizacijomis.

Jie turi pranešti Imigracijos Departamentui kiekvieną kartą, kada pakeičia savo darbą arba gyvenamąją vietą. Jie turi gauti leidimą iš departamento, jeigu nori kraustyti į kitą vietą.

Jie turi nueiti ir raportuoti kartą į mėnesį į vietinį Imigracijos Departamento skyrių.

Šitoks patvarkymas skaitomas žiauriausiu smūgiu visiems sveturgimiams. Tai reikšminga, kad čia Detroito jau pradėtas vykdyti gyvenimanuožmusis Walter-McCarran įstatymas.

Koresp.

Montello, Mass.

Sirgimai, mirimai,
atitaisymas klaidos

Laisvės skaitytoja Paulina Pajojenė, Domininko žmona, pasidavė į ligoninę, turėjo operaciją, kuri gerai pavyko. Nors ligonė po operacijos jautėsi prastai, kentė didelius skausmus, bet dabar eina geryn. Tikimasi, kad neužilgo parvės į namus, 160 Melrose St.

Pradžioje šio mėnesio mirė Jonas Meduse (Medžiauskas), sulaukęs apie 65 m. amžiaus. Buvo tautiškai liberališkų pažiūrų, mylėjo apšvietą, skaitė knygas, žurnalus, laikraščius. Lietuviškai, angliškai, rusiškai. Paliko daug visokių knygų. Priklausė prie Lietuvių Piliečių Klubo, Franklin Klubo ir LLD 6 kp. Paliko nuliūdime krikšto dukterį Birutę Dumską, Dorchester, Mass. Palaidotas religiniai.

Laisvės No. 22-rame, sausio 31 d., netiksliai praleista vardai Antano ir Petronės Orintų, kurie aukavo \$5 Laisvės šėrininkų suvažiavimui. Atsiprašau už tokį padarytą nesmagumą.

Luosybės Choro pavasarinis koncertas ir šokiai įvyks balandžio 25 d. Liet. Tautiško Namo žemutinėje salėje.

Šiam parengimui spausdino tikietus Laisvės spaustuvė. Darbą atliko gerai ir greitai.

Kurie turite reikalą su spaudos darbais, duokite atlikti Laisvei, lietuviškai ar angliškai. Kreipkitės prie G. Shimaits. Su mūsų patarnavimu būsite užganėdinti. Daug pigesnė kaina, negu angliškose spaustuvėse. Žolynas.

ŽINIOS IS LIETUVOS

Statybos mechanizmai

Seniau plytas nešiodavo ant pečių. Dabar tokių vaizdų jau nepamatysi, nebent sklaidydamas seno laikraščio komplekto pageltusius lapus. Dabar plytų niekas netampo ant savo pečių: tam tikslui yra kranai, keltuvai.

Pokariniais metais Vilniuje sukurta statybos mechanizmų gamykla. Ji tiekia statyboms vamzdinius sudedamuosius pastolius, keltuvus, bokštinius kranus ir tt.

Naujoje Vilnioje pastatytoje gamykloje daromi dažymo aparatai. Iš broliškiųjų respublikų prisunčiami ekskavatoriai, skreperiai, buldozeriai, patys išsikraunantieji sunkvežimiai.

Broliškosios respublikos pilnatinai aprūpina mūsų statybinių medžiagų įmones tobuliausiais įrengimais, padeda joms augti ir plėstis.

Kolūkyje—milijonieriuje

DOTNUVA. — Rajono kolūkiuose atkakliai kovojama už taupymą ir ekonomiją visuomeniniame ūkyje.

"Aušros" žemės ūkio artelėje didelį ekonominį efektą davė 150 kilovatų pajėgumo elektrinės pastatymas. Dvylika elektromotorių dabar varo išspaudų trupintuvą, siloso ir šiaudų kapokles, šakniavaisių plautuvus ir kitas mašinas. Pašarų paruošimo mechanizmas, automatinis girdymas įgalino kolūkių šiais metais sutaupti daugiau kaip 100 tūkstančių rublių ir keletą tūkstančių darbdienų. Žemės ūkio artelėje statomi visuomeniniai pastatai ir gyvulininkystės patalpos. Čia taip pat atskleisti ekonomijos rezervai. Ketureilės karvidės statyba, skaičiuojant vienam galvijui, atsiėjo kolūkiui 30 procentų pigiau, negu būtų kainavę dvieliu patalpų pastatymas.

Ekonomija pasiekta taip pat dėl rūpestingos žemės ūkio mašinų, inventorius ir transporto priemonių priežiūros. Nustatytos tvirtos degalų, ratų tepalo sunaudojimo normos, pakinktų, maišų, taros ir kito inventorius amortizavimo terminai. Visi šoferiai lenktyniauja už tarpremontinės mašinų raidos prailginimą ir yra atidarę asmenines sąskaitas, kuriose įrašomi sutaupti degalai, tepalai ir padangos.

Ekonomijos ir taupymo rezervas visose darbų rūšyse įgalino "Aušros" kolūkių sutaupti iki 20 procentų darbdienų. Žemės ūkio artelės pajamos padidėjo iki pusantro milijono rublių.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MARKET 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermentinė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.

Telefonas Poplar 4110

IŠ LIETUVOS

Pas Nemuno upeivius

KAUNAS. — Metai išmėto auga Kriukų laivų remonto įmonė. Čia išaugo dideli cehai, gamybos barai aprūpinti naujaisiais mechanizmais. Ne taip buvo prieš karą. Tuomet darbas vykdavo atvirame ore, o viena baidoką 35 vyrai keldavo ant kranto net 25 dienas — beveik ištisą mėnesį. Dabar šis darbas su mechanizmų pagalba atliekamas per vieną dieną dešimties žmonių. Tokių pavyzdžių yra ir daugiau.

Laivų remonto įmonės kolektyvui pastatytas klubas su erdvia sale, skaitykla, biblioteka. Čia taip pat bus įrengtas kinas. Išaugo nauja darbininkų gyvenvietė. J. Urbas.

Sunkiaavariai traukiniai

ŠVENČIONĖLIAI. — Garvežių depo mašinistai sėkmingai vedžioja sunkiasvorius traukinius. Gruodžio 11 d. jie nuvedė 8 tokius traukinius. 1,400 tonų liaudies ūkio krovininių pervažė viršum normos mašinistai P. Safronovas ir J. Miskinis.

Nuo 1952 metų pradžios depo mašinistai pervažė viršum normos šimtus tūkstančių tonų krovininių, kuriems būtų reikėję papildomai suformuoti šimtus traukinių.

Audimo cecho pajėgumas išaugo du kartus

KAUNAS. — Spalio mėnesį daugiau kaip du kartus išaugo "Drobės" vilninių audinių fabriko audimo cecho pajėgumas.

Meistrų padėjėjai Puchas ir Belskis, o taip pat audėjos Valčiukonytė, Briedytė, Petraskaitė ir kitos per trumpą laiką greitai įsisavino naująją techniką. Audėjos aptarnauja po dvi stakles, o komjaunuolė Vitkauskaitė — keturias.

Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijoje

Ivyko Lietuvos TSR Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos valdybos prezidento išrinkimo posėdis, kuriame buvo apsvaistyti uždaviniai propaguojant J. V. Stalino veikalą "Ekonominės socializmo TSR Sąjungoje problemos" ir TSKP XIX suvažiavimo medžiagą.

Pranešimą šiuo klausimu padarė valdybos pirmininko pavaduotojas V. Kuzminskas. Jis nurodė, kad draugijos nariai šiomis temomis jau perskaitė daugiau kaip 400 paskaitų. Tačiau atskiros sekcijos dar per mažą vysto paskaitų propagandą, per mažą ruošia paskaitų.

Posėdyje pasisakė istorijos mokyklų, literatūros, ekonomikos, gyvulininkystės, filosofijos, pedagogikos sekcijų biuro nariai. Jie išnagrinėjo sekcijų, lektoriumų bei skyrių darbą. A. Vyžniauskas.

CIO posėdis rendų kontrolei svarstyti

New Yorko Valstijos CIO Taryba susirinko į posėdį Governor Clinton viešbutyje. CIO viršininkas šioje valstijoje Louis Hollander sako, jog vyriausiojo šio posėdžio tikslu yra suplanuoti veiklą apsaugai rendų kontrolės.

CIO jau prašė gubernatoriaus Dewey, kad jis palaikytų rendų kontrolę.

Unijos pareiškime sakoma, kad panaikinimas kontrolės sudarytų didelių sunkumų mažųjų ir vidutinių uždabū žmoniems. Ir kad taip pat išvengtų iš biznio ar kitas valstijos daug smulkiųjų prekybos ir industrijos įstaigų.

Buvęs kaltinamas už ligo nio pasiuntimą pas graborių 14 valandų per anksti, daktaras David Blumenfeld tapo išteisintas.

LDS banketas jau ši šeštadienį

Vasario 21-mos vakarą (ši vakarą) įvyks LDS pirmosios kuopos metinis banketas Lietuvių Amerikos Piliečių Klubu salėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Komisija prašo visus kuopos narius dalyvauti ir būti kvietėjais svečių. Kviečia visus, narius ir ne narius. Visi bus patenkinti gera vakariene ir viskuo tuo, kas duodama prie vakarienės.

Prasidės 7:30. Bilieto kaina \$3. Gaunami iš anksto Williamsburge pas P. Kapicką ir A. Veličką, centre pas J. Siurbą, ir pas kitus kuopos narius. Komisija paskyrė tūlą skaityti bilietų netikėtoms svečiams, perduoti prie durų tiems, kurie negalėjo iš anksto užsisakyti. Tačiau, kuriems galima, įsigykite bilietą ne laukus vakaro. N.

Rytoj važiuokime į Newark!

Rytoj, vasario 22 dieną, 3:30 po pietų, Ukrainų Sveitinėje, 57 Beacon St., Newark, bus vaidinama Julijos Žemaitės komedija "Trys Mylimos."

Taigi, visi važiuokime pamatyti vaidinimą ir sykiu pasisvečiuoti pas newarkiečius.

Beje, kurie ketina važiuoti iš Richmon Hill, tai būkite prie Liberty Auditorijos 12:30 val., pietų laiku. Žadėjo važiuoti keletas draugų su mašinomis, tai, tur būt, bus vietos sykiu nuvažiuoti.

LDS 46 kuopos gastrolių komisija

Žmonės gali išgelbėti Rosenbergas, bet...

Gelbėjimu turi gyvai susidomėti. Privalo veikliai dalyvauti kiekvienas gyvybės gelbėjimo šalininkas. Toks yra Rosenbergams gelbėti komiteto pareiškimas. Tokia yra tiesa, kurią pripažįsta visi žinantieji pilietinio veiksmo galia.

Rosenbergams gelbėti vykdoma antroji masinė demonstracija Washingtono ateinančių pirmadienį, Washingtono gimtadienį. Tai tautinė šventė. Bus liuosi, mokiniai, Ne dirbs ir daugelis šapų, nes unijos jau yra iškovojojusios sau teisę tą dieną švęsti.

Lietuviai pirmojoje masinėje delegacijoje pas prezidentą Eisenhowerį turėjo 5 atstovus. Lietuvių buvo ir delegacijose iš apylinkių. Ką darysime su antrąja delegacija? Ji turėtų būti didesnė, nes yra daugiau laiko jon prisirengti. Pirmoji buvo suburta vienos dienos laikotarpiu.

Si delegacija išvažiuos 8:30 pirmadienio ryto Baltimore ir Ohio geležinkelio pervažą per upę (ferry) nuo Liberty St., New Yorke. Traukinį ims N. J. šone. Daug kitų važiuos mašinomis. D.ė.

Darbininkų laikraščio balius sekmadienį

Angliškas darbininkų dienraštis rengia savo metinį balį, su nepaprasta programa. Įvyks vasario 22-ros vakarą, Webster Hall, 119 E. 11th St., New Yorke. Prasidės 9 val. Tikietai prie durų \$1.50, iš anksto — kvoteriu pigiau.

Queens Kolegijos viršininkas šiomis dienomis suspendavo iš pareigų asistentą profesorį Oscar Shaftel. Jis atsiskė atlikti verstina politinę išpažintį.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Leitenantas pulkininkas Melvin Voorhees (dešinėje) kalbasi su savo advokatu leit. pulk. John L. West. Jie ruošiasi kariniam teismui. Voorhees pakliuvo bėdon, kai be armijos leidimo parašė ir išleido knygą apie savo patyrimus Korėjos kare. Jis ten buvo cenzoriumi ir savo knygoje įdėjo tokių dalykų, kurie nepatinka armijos vadovybei.

Kaip jautiesi ligos parbloktas

Sergantis gauni karštį. Skausmai varsto visą kūną. Kenti nuo ligos didelį nemalonumą. Iš kitos pusės, negali nulykti į susirinkimą, tai į vieną, tai į kitą. Ir pramogas tenka lovoje pralūgti. Tai jautiesi labai blogai. Žinai savo pareigas ir užduotis, o nepajėgi išpildyti. Matai, kad spraga yra didelė ir suprant, kad jos niekas ir niekad negalės užpildyti. Tad kažin kaip jautiesi iš dviejų pusių spaudžiamas. Viena, ligos pakirstas. Antra, negalėjimas prisidėti darbu visuomenei sunkina žmogaus dvasią.

Dažnai tenka pagalvoti apie tuos draugus, kurie yra sveiki, kaip ridikai, turi daug laiko, bet veikimui tai visai jo "neturi". Namie kranksoti ir žvakę deginti iš abiejų galų, — negerai ir nesveikas dalykas. Mums reikia nepamiršti, kad išėjimas veikti, pasimatymas su draugais, pažįstamais, žmogų atnaujina. Šūstiprina dvasią. Duoda geresnį ūpą. Abelny pataiso mūsų sveikatą ir visą sistemą.

Paklausi draugą: kodėl neateini į susirinkimą? Pradedai ieškoti pasiteisinimų: "Laiko neturėjau." "Nesijaučiau gerai." Ir taip jo gyvenimo dielnelės skrenda neišnaudotos dėl žmonių geresnės ateities. V. Kazlauskas.

LMS Forumas 22-ą

Šį sekmadienį LMS Forumas bus kalbama apie spaudą. Apie tai kalbės ir prelegentas A. Bimba savo įvadinėje, į diskusijas kalboje. Pradžią lygiai 3 val. po pietų. Įėjimas nemokamas. Kviečia visus, ne vien tik menininkus.

Forumas, jau kelintasis, iš eilės, bus Liberty Auditorijos Music Room, kampas Atlantic Ave. ir 110th St., Richmond Hill.

"Sakė, pasakė"

Tokios kalbos ir spėliojimai dabar eina iš prostitucijos teismo New Yorke. Teismas neva slapstas. Tačiau vieni vardai ir faktai išeina iš teis mabučio, pasidaro vieši. O kiti taip ir lieka slaptyste. Kilo spėliojimai, įtarimai, kas, už kokią kainą išnešas "slaptystes."

SKELBKITES LAISVĖJE

Tyrinės policijos brutaliskumą

Newyorkiečiams kongresmanams Adam Clayton Powell ir Jacob Javits pareikalavus, Kongresas sutiko tyrinėti New Yorko mieste įvykdytus policijos brutaliskumus. To laiko policijos viršininkai įtarti suokalbėje neprileisti visaišaliskosios valdžios įsikišimo.

Istatymiškai, bile kas pasijutęs vietinės policijos neteislingai užpultu, nuskriaustu, ar persekiojamu turi teisę prašyti ir gauti federalės valdžios ištyrimą padėties ir užtarimą. Tačiau tokio tyrinėjimo New Yorke per eilę metų nebuvo buvę. Vietos policijos viršenybė užsispyrdavusi pati save "tyrinėti." To pasėkoje policija visuomet išeidavo teis.

Tyrinėti paakstino Jacob Jacksono skundas. Jis liūdijo, kad jis taip buvęs W. 54th St. stotyje sumuštas, jog reikėjo dviejų operacijų. Tačiau ir tuomi visas sužalojimas neatitaisytas. Jis ir jo žmona teisme užvedė civilinio ieškinio bylą, reikalauja \$100,000 atpildo už sužalojimą. Bylą užvesti jam pagelbėjo organizacija, NAACP.

Tėvų ir mokytojų organizacijos narės pagrąsino užblokuoti gatvę prie Benson ir 20th Aves., Brooklyne. Pasėka: Budžeto Taryba prižadė jo svarstyti ten pastatymą trafiko lempos. Vieta randasi netoli mokyklos, pavojinga vaikams.

Filmos-Teatrai

Capitol Theatre
Rodo naują technispalvę "Moulin Rouge." Vaizduoja gyvenimą artisto Henri Toulouse-Lautrec. Jis gyveno ir kūrė tariamuoju Paryžiaus linksmapio laikotarpiu. Rodomas apsuptas visų luomų gražuolėmis moterimis, visomis moterimis.

Filma nėra biografinė, tik apysakinis siužetas. Pirminėse rolėse vaidina Jose Ferrer ir Zsa Zsa Gabor. Gamino United Artists.

Radio City Music Hall

Antra savaitė rodo dainingą 20th Century-Fox technispalvę "Tonight We Sing." Tai muzikališkas romanas. Persistato netolimą Amerikos praieiti asmenyje koncertų rengėjo Sol Hurok ir asmenyse jo atkviestų iš kitur ar iškeltų vietinių dainos ir muzikos talentų.

David Wayne vaidina patį Hurok, o Anne Bancroft jo žmoną. Pinza yra šaliapino rolėje; Roberta Peters — opeiros solistės; Tamara Totmanova vaizduoja baleriną Anną Pavlovą. Ir yra kiti žymūs talentai.

Roxy Theatre

Pradėjo rodyti pilną juokų technispalvę "Peter Pan." Nors ji vyriausia taikoma vaikams, tačiau teikia įvairias linksmybės ir suaugusiems. Walt Disney'o produkcija. Priedams rodo to paties autoriaus "Bear Country." Scenoje "Ice Coloramos" nauji aktai.

"Kuo įspūdingiausias Bohemiško Paryžiaus vaizdavimas judžiose!" — TIMES
"Gražiausias iš visų bet kada pagamintų judžių!" — NEWS
"Pulkesnis už visus, kuriuos kada nors mačiau!" — POST
MOULIN ROUGE
Su Jose Ferrer, Zsa Zsa Gabor. TECHNISPALVIS
CAPITOL THEATRE, Broadway prie 51st St., N. Y.

Laiko Ellis Islande be kaucijos

Harry Yaris, laikomas Ellis Islande nuo 1952 metų spalio 24-tos, pasilieka ir toliau ten įkalintas. Jo gynėjai buvo kreipęsi į apeliacinį teismą su reikalavimu jį išleisti, bet apeliacija tapo atmesta. Ji ten laiko deportavimui.

Liaudies Teatro susirinkimas

Liaudies Teatro susirinkimas yra šaukiamas šio trečiadienio, vasario 25, vakarą, Liet. Kultūr. Centre. Prašome susirinkti ne vėliau 8 valandos.

Valdyba

VISIEMS SVARBU

Sekmadienį, kovo 1, Liberty Auditorijoje, bus rodoma iš Lenkijos atėjusi filmas, kuriame bus parodyta, kaip naciai kankino ir žudė lenkus ir kitų tautų žmones. Taipgi bus parodyta, kaip Lenkija pokaro atsibudavoja.

Apart to bus du geri dialogai. Nepamirškite kovo 1 d. Rengėjai.

Philadelphia, Pa. HELP WANTED—FEMALE

HOUSEKEEPER. General, all around experienced settled woman. Plain cooking; sleep in: own room and bath. Steady position; good home and salary for right woman. Phone SA. 2-9100 for interview. (37-43)

STOP WISHING—START EARNING. Woman over 25, well groomed, with car, wishing high comm. inc. Silver Sales field. Hours 5-9, no parties or conv. For personal interview write M. Wiggins, 46 Chatham Rd., Upper Darby. (33-39)

HELP WANTED—MALE

WOODWORKERS—We need MACHINE OPERATORS; FEEDERS; HELPERS; LUMBER HANDLERS. Experienced, help preferred. Apply in person. PHILA. SCREEN MFG. CO., 56th & Paschall Ave. (37-39)

CLERKS. Knowledge of typing and bookkeeping for payroll and inventory work. Good at figures. Draft exempt. 5 day week. Permanent position. Apply in person. MERT METALCRAFT CORP., 509 South Broad Street. (37-43)

Medus su Arbata

Orui atvėstant, reikia būt atsargiems, kad neapsirgti slogomis. Labai naudinga yra gerti arbatą su medum, palaikymui vidurių geroje tvarkoje. O slogom apsirgus, tai tikrai yra reikalinga gerti daug arbatos su medum geresniam pergalėjimui karščio.

KVORTA MEDAUS \$1.25 Gaunamas Laisvės Istaigoj

Virginia 9-6125

PETER GUSTAITIS, JR., M. D.

MODERNINĖS MASINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI

2-3; 6-8 P. M.

By Appointment

Except Thurs. & Holidays

87-20 85th Street

WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS IR VINCAS SODAITIS

Užlaiko puikų

BAR & GRILL

32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.

Telephone EVergreen 4-8174

A & P krautuvų darbininkai šiomis dienomis vykdo balsavimus pasirinkimui unijos.

Ar Tamsta jau gavai Laisvės naują skaitytoją? Jei ne, tai pasirūpink gauti.

SUSIRINKIMAI

SO. BOSTON, MASS.

Yra šaukiamas svarbus posėdis A. L.D.L.D. 7-tos ir L.D.S. 1-mos apskričių komitetų narių, Moterų Sąryšio ir Meno Sąjungos atstovų ir vis minėtų organizacijų veikėjų. Turime labai daug svarbių reikalų aptarti del vasarinės veiklos. Birželio-June 14 d. Lawrence, Mass., įvyks apskričių piknikas, o liepos-July 4-tą d. bus didysis Laisvės piknikas, Montello, Mass. Taigi, turime pasiruošti planus sėkmingai tuos piknikus išvesti. Apart piknikų yra ir daugiau organizacinių reikalų aptartumui.

Susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo-March 1 d., pradžia 11 val. ryto, bus 318 Broadway, So. Boston, Mass. Prašome visų susirinkti laiku.

A.L.D.L.D. 7 Apskr. Kom. (36-38)

RANDAVOJIMAI

Pagėdaujame gauti pagyvenusių žmonių porą ar to amžiaus pavienį gyventi privatiname name su jau pagyvenusių vyrų ir jo sūnumi. Cernevičius, 57-23 63rd St., Maspeth, N. Y. Tel. TWining 4-8130. (35-37)

REIKALAVIMAI

Reikalingi patyrę rankom užbaigti prosytojai (hand finish pressers) prie vyrų gerų sekautų (good line of sack coats). Gera alga; nuolatinis darbas. S. MARKOWITZ, 17 E. 16th St., New York City. (35-39)

Reikalinga moteriškė abelnamnamų darbu. Esame du suaugę ir turime du vaikus. Reikalingi palūdimai. Gera alga. Great Neck 2-1097. (33-37)

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6868

VALANDOS:

9-12 ryte; 1-8 vakare

Penktdieniais uždaryta

TONY'S UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS

Savininkas

306 UNION AVENUE

Brooklyn, N. Y.

Geri Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street

Cor. Hewes St.

Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daktarai, ligoninių kambarių reikmenys — už griežtai žemas kainas.

MAX PEIST, Ph. G.

Receipty Specialist:

EDWIN LANE, Ph. G.

Tel. EV. 7-6235